

ЗАКОН

ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ

(Обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., изм. и доп., бр. 88 от 4.11.2005 г.)

ЗАКОН

за биологичното разнообразие

(Обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г., изм. и доп., бр. 88 от 4.11.2005 г.)

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда отношенията между държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в Република България.

(2) Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях.

(3) Биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение за държавните и общинските органи и гражданите.

Чл. 2. Този закон цели:

1. опазването на представителни за Република България и за Европа типове природни местообитания и местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни и животински видове в рамките на Национална екологична мрежа;

2. опазването на защитените растителни и животински видове от флората и фауната на Република България, както и на тези, които са обект на ползване и търговия;

3. опазването на генетичните ресурси и разнообразието на растителни и животински видове извън естествената им среда;

4. регулиране на въвеждането на неместни и повторното въвеждане на местни растителни и животински видове в природата;

5. регулиране на търговията с екземпляри от застрашени видове от дивата флора и фауна;

6. опазването на вековни и забележителни дървета.

Глава втора

НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА

Раздел I

Общи положения

Чл. 3. (1) Държавата изгражда Национална екологична мрежа, включваща:

1. защитени зони, в които могат да участват защитени територии;

2. защитени територии, които не попадат в защитените зони;

3. (отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В Националната екологична мрежа приоритетно се включват КОРИНЕ места, Рамсарски места, флористично важни места и орнитологични важни места.

Чл. 4. Националната екологична мрежа цели:

1. дългосрочното опазване на биологичното, геологичното и ландшафтното разнообразие;

2. осигуряването на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линеене и зимуване на дивите животни;

3. създаването на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове;

4. участието на Република България в европейските и световните екологични мрежи;

5. ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии.

Раздел II

Защитени зони

Чл. 5. Защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 са предназначени за опазване или възстановяване на благоприятното състояние на включените в тях природни местообитания, както и на видовете в техния естествен район на разпространение.

Чл. 6. (1) Защитени зони се обявяват за:

1. опазване на типовете природни местообитания, посочени в приложение № 1;

2. опазване на местообитания на видовете растения и животни (без птици), посочени в приложение № 2;

3. опазване на местообитания на видовете птици, посочени в приложение № 2;
4. опазване на територии, в които по време на размножаване, линеене, зимуване или миграция се струпват значителни количества птици от видове, извън тези, посочени в приложение № 2.

(2) Застрашените от изчезване типове природни местообитания, включени в приложение № 1, са приоритетни за опазване.

(3) Застрашените от изчезване растителни и животински видове, включени в приложение № 2, са приоритетни за опазване.

Чл. 7. (1) Териториите, включващи типове природни местообитания от приложение № 1, се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. степен на представеност на природния тип местообитание за съответната територия;
2. площ на територията, заета от природния тип местообитание в сравнение с общата площ, заета от същия тип природно местообитание в границите на Република България;
3. степен на съхраненост на структурата и функциите на съответния тип природно местообитание и възможности за тяхното възстановяване;
4. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния тип природно местообитание, въз основа на величината на показателите по т. 1, 2 и 3.

(2) Териториите, включващи местообитания на видовете от приложение № 2, се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. размер и плътност на популацията на вида, обитаваща територията, в сравнение с размерите и плътността на популацията на същия вид в Република България;
2. степен на съхраненост на характерните черти на местообитанието, които са от значение за съответния вид и възможности за тяхното възстановяване;
3. степен на изолираност на популацията, обитаваща територията по отношение на основния район на разпространение на вида;
4. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния вид, въз основа на величината на показателите по т. 1, 2 и 3.

(3) Териториите, включващи местообитания на видовете птици от приложение № 2, и териториите по чл. 6, ал. 1, т. 4 се подлагат на оценка въз основа на следните показатели:

1. размер и/или плътност на популацията на вида по време на гнездене, зимуване или миграция в сравнение с размера и/или плътността на популацията на същия вид в Европа и в Република България;
2. степен на представеност на местообитанието от значение за вида в съответната територия;
3. обща оценка на значението на територията за съхранението на съответния вид въз основа на величината на показателите по т. 1 и 2.

Раздел III

Обявяване и промени в защитените зони

Чл. 8. (1) Министерството на околната среда и водите осигурява проучването, оценката и изготвянето на документации за териториите по чл. 7, които съдържат:

1. наименование;
2. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) предмет и цели на опазване на защитената зона;
3. (отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.);
4. попълнени стандартни форми с данни и оценки;
5. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) картен материал и координатен регистър на границата на защитената зона.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Предложения за териториите - предмет на проучване по ал. 1, могат да правят държавни органи, научни и обществени организации.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министерството на земеделието и горите, Агенцията по кадастъра и общините предоставят на Министерството на околната среда и водите данните по ал. 1, т. 5 срещу заплащане само на разходите за копия от съответната документация.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В процеса на подготовка на документациите по чл. 8, ал. 1 и преди обявяването на защитени зони Министерството на околната среда и водите и Министерството на земеделието и горите обезпечават провеждането на национални и регионални обществени кампании за разясняване на предназначението и целите на защитените зони.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) На основание на постъпили документации по чл. 8, ал. 1 Министерството на околната среда и водите изготвя списък на защитени зони, който заедно с документациите се внася за разглеждане на заседание на Националния съвет по биологичното разнообразие.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Националният съвет по биологичното разнообразие предлага на министъра на околната среда и водите да внесе списъка в Министерския съвет за приемане. При депозирано мотивирано особено мнение от член на Националния съвет по биологичното разнообразие министърът на околната среда и водите взема окончателно решение по списъка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В срок до шест месеца от заседанието на Националния съвет по биологичното разнообразие министърът на околната среда и водите внася списъка по ал. 2 в Министерския съвет.

(4) Решението на Министерския съвет и списъкът се обнародват в "Държавен вестник".

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Решенията по ал. 2 и 4 се основават единствено на научната информация в документациите по чл. 8, ал. 1 и на целите по чл. 4.

Чл. 11. (1) За защитени зони се обявяват територии, включени в списъка по чл. 10, ал. 4.

(2) Обявяването на защитените зони и промените в тях се извършват от министъра на околната среда и водите.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Министерството на околната среда и водите изготвя проект на заповед за обявяване на всяка защитена зона, включена в списъка по чл. 10, ал. 4.

(2) В проекта на заповедта по ал. 1 се посочват:

1. основанието за нейното издаване;
2. наименованието и местоположението на защитената зона;
3. предметът и целите на защитената зона;
4. общата площ и опис на имотите, включени в защитената зона;
5. забрани или ограничения на дейности, противоречащи на целите за опазване на защитената зона.

(3) Министерството на околната среда и водите съобщава на обществеността за изработения проект на заповед с обявление, публикувано най-малко в един ежедневник и на Интернет страницата му. В обявлението се посочват мястото и условията за достъп до пълния текст на проекта на заповед.

(4) Пълният текст на проекта на заповед се публикува на Интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и се оставя на разположение в административните сгради на регионалните инспекции по околната среда и водите, в чийто териториален обхват попада защитената зона.

(5) В едномесечен срок от обявлението по ал. 3 заинтересованите лица могат да представят на министъра на околната среда и водите мотивирани писмени становища, възражения и предложения по проекта на заповед само относно забраните или ограниченията по ал. 2, т. 5.

(6) В едномесечен срок след изтичане на срока по ал. 5 министърът на околната среда и водите взема окончателно решение по постъпилите становища, възражения или предложения и издава заповед за обявяване на съответната защитена зона.

(7) Заповедта по ал. 6 е окончателна и не подлежи на обжалване.

Чл. 13. Обявяването на защитената зона не променя собствеността върху земите, горите и водните площи в тях.

Чл. 14. За защитените територии, попадащи в границите на защитени зони, се прилага Законът за защитените територии.

Чл. 15. За паметниците на културата, попадащи в границите на защитени зони, се прилага Законът за паметниците на културата и музеите.

Чл. 16. (1) Промените в защитените зони са:

1. увеличение на площта;
2. намаление на площта;
3. заличаване;
4. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) промяна на забраните или ограниченията на дейностите.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За промените по ал. 1, т. 1, 2 и 3 се прилага чл. 10 и 12.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За промените по ал. 1, т. 4 се прилага разпоредбата на чл. 12.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За промените по ал. 1 министърът на околната среда и водите издава заповед.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Обявяване на нови защитени зони се извършва по реда на чл. 8, 10, 11 и 12.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Заповедите по чл. 12, ал. 6 и чл. 16, ал. 4 се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 18. За обявените защитени зони и промените в тях Министерството на околната среда и водите и регионалните инспекции по околната среда и водите водят регистри.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Когато съществува опасност от увреждане на територии от списъка по чл. 10, ал. 2, преди да са обявени за защитени зони, министърът на околната среда и водите може със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забрани или ограничи отделни действия в тях за срок до две години, с изключение на обектите, предоставени за отбраната и въоръжените сили.

Раздел IV

(Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

..ТЕХТ

Буферни зони

Чл. 20. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 23. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 24. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 25. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Чл. 26. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Раздел V

Планове за управление и устройствени планове и проекти

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За защитените зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 могат да се разработват планове за управление.

Чл. 28. Плановете за управление по чл. 27 се възлагат и утвърждават при условията и по реда на глава четвърта, раздел II от Закона за защитените територии в зависимост от категорията на защитената територия. За защитените зони, когато в тях не са включени защитени територии, се прилагат разпоредбите на чл. 58, 61 и 62 от Закона за защитените територии.

Чл. 29. (1) В плановете за управление по чл. 27 се предвиждат мерки, които целят предотвратяване на влошаването на условията в типовете природни местообитания и в местообитанията на видовете, както и на застрашаването и обезпокояването на видовете, за опазването на които са обявени съответните защитени зони.

(2) Мерките по ал. 1 включват:

1. забрана или ограничаване на дейности, противоречащи на изискванията за опазване на конкретните обекти - предмет на защита;
2. превантивни действия за избягване на предсказуеми неблагоприятни събития;
3. поддържащи, направляващи и регулиращи дейности;
4. възстановяване на природни местообитания и местообитания на видове или на популации на растителни и животински видове;
5. осъществяване на научни изследвания, образователна дейност и мониторинг.

(3) При определяне на мерките по ал. 2 при възможност се вземат предвид:

1. регионалните и местните особености, освен тези за опазване на биологичното разнообразие, както и изискванията на обществото;
2. устойчивото ползване на възобновимите ресурси.

Чл. 30. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Устройствовите планове, устройствовите проекти за горите, националните и регионалните програми, разработвани по реда на други закони, задължително се съобразяват със заповедта по чл. 12, ал. 6 и с мерките по чл. 29.

(2) За осигуряване на връзките между защитените зони в плановете и проектите по ал. 1 се включват мерки и дейности за опазване на елементите на ландшафта, които въз основа на своята линейна и непрекъсната структура или свързваща функция са значими за миграцията, географското разпространение и генетичния обмен в растителните и животинските популации и видове.

(3) Основни елементи на ландшафта по ал. 2 са:

1. реки и техните брегове и оводнени стари речни корита;
2. естествени блата, езера, преовлажнени ливади и други влажни зони;
3. пещери, скални венци и стени и дъони;
4. седловини и други естествени територии, свързващи отделни планински масиви;
5. полски синори, полезащитни пояси, ливади и пасища;
6. заливни речни тераси и крайречна растителност;
7. гори, разположени до 500 м надморска височина.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., в сила от датата на влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз) (1) Плановете и програмите по чл. 30, ал. 1 и инвестиционните предложения, които поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат отрицателно въздействие върху защитените зони, се оценяват за съвместимостта им с целите на опазване на съответната защитена зона.

(2) Възложителят на плана, програмата или инвестиционното предложение по ал. 1 уведомява на най-ранен етап съответния компетентен орган по ал. 6 за своето намерение.

(3) Компетентният орган по ал. 6 съгласува по реда на ал. 7, т. 1 плановете, програмите и инвестиционните предложения по ал. 1, за които прецени, че няма вероятност да окажат значително отрицателно въздействие върху защитената зона поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти.

(4) Плановете, програмите и инвестиционните предложения по ал. 1, за които компетентният орган по ал. 6 прецени, че има вероятност да окажат значително отрицателно въздействие върху защитената зона, се подлагат на оценка, която обхваща степента на въздействие на плана, програмата или инвестиционното предложение върху природните местообитания и местообитанията на видовете, предмет на опазване в защитената зона.

(5) За извършване на оценката по ал. 4 компетентният орган по ал. 6:

1. изисква от възложителя на плана, програмата или инвестиционното предложение да предостави определена по обем и форма информация;

2. извършва консултации с обществеността;

3. при необходимост възлага извършването на допълнителни проучвания и анализи или събирането на допълнителна научна информация относно предмета и целите на защитената зона и/или очакваната степен на увреждане на зоната.

(6) Оценката по ал. 4 завършва с решение на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната регионална инспекция по околната среда и водите. Ако в продължение на 5 години, считано от датата на издаване на решението, възложителят не започне действия по осъществяване на инвестиционното предложение, решението по ал. 7, т. 1 автоматично прекратява действието си.

(7) С решението по ал. 6 съответният компетентен орган:

1. съгласува плана, програмата или инвестиционното предложение по ал. 1, като определя конкретни условия, изисквания и мерки за опазване на защитената зона при осъществяване на плана, програмата или инвестиционното предложение;

2. не съгласува плана, програмата или инвестиционното предложение по ал. 1, като излага мотивите за това.

(8) При обективна невъзможност за събиране на достатъчно информация за извършване на оценката по ал. 4 или при неяснота относно степента на увреждане на защитената зона, компетентният орган по ал. 6 прекратява процедурата, за което уведомява възложителя.

(9) В случаите по ал. 7, т. 1 условията, изискванията и мерките в решението на компетентния орган по ал. 6 са задължителни за възложителя на инвестиционното предложение, плана или програмата и за съответните компетентни органи по тяхното одобряване съгласно други закони.

(10) В случаите по ал. 7, т. 2 и ал. 8 инвестиционното предложение, планът или програмата не могат да бъдат одобрени от съответните компетентни органи съгласно други закони. В тези случаи започнатите процедури по тях се прекратяват.

(11) В срок 7 дни от вземането на решение компетентният орган го предоставя на възложителя и го оповестява на Интернет страницата на Министерството на околната среда и водите.

(12) Решенията на компетентния орган подлежат на обжалване в 14-дневен срок от оповестяването по ал. 11 по реда на Закона за административното производство или Закона за Върховния административен съд.

(13) За извършването на оценката възложителят на плана, програмата или инвестиционното предложение заплаща държавна такса в размер, определен с тарифа, приета от Министерския съвет.

(14) Когато съответният план, програма или инвестиционно предложение по ал. 1 подлежи на екологична оценка (ЕО) или на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) по реда на Закона за опазване на околната среда, събраната информация и направените анализи при изготвянето на оценката по ал. 4 се използва при изработване на докладите по ЕО или ОВОС.

Чл. 31а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Условията и редът за извършване на оценката по чл. 31 се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

(2) В наредбата по ал. 1 задължително се определят:

1. критериите за определяне на компетентния орган по чл. 31, ал. 6;
2. изискванията към обхвата и съдържанието на информацията, необходима за извършване на оценката, включително за алтернативните решения;
3. изискванията към обхвата, методите, съдържанието и формата на представяне на оценката, както и редът за извършването ѝ;
4. критериите за определяне в оценката на вида и степента на въздействие или увреждане на защитената зона в резултат на реализирането на плана, програмата или инвестиционното предложение;
5. етапите на процедурата, включително изисквания за консултации и участието на обществеността;
6. основните принципи и критерии при вземането на решение по чл. 31, ал. 6 от компетентния орган, както и изисквания към формата и съдържанието на решението;
7. редът за издаването на решение по оценката и контролът по изпълнението му.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Компетентният орган съгласува по чл. 31, ал. 7, т. 1 плана, програмата или инвестиционното предложение само когато заключението на оценката по чл. 31, ал. 4 е, че предметът на опазване в съответната защитена зона няма да бъде значително увреден.

(2) Степента на увреждане по ал. 1 се оценява най-малко като отношение на площта на местообитанията - предмет на опазване, която ще се увреди, спрямо тяхната площ в дадената защитена зона и в цялата мрежа от защитени зони.

Чл. 33. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Изключение от разпоредбата на чл. 32, ал. 1 се допуска само по причини от първостепенен обществен интерес и когато не е налице друго алтернативно решение.

(2) Ако съответната защитена зона включва приоритетен тип природно местообитание и/или местообитание на приоритетен вид, то за осъществяване на изключението по ал. 1 могат да бъдат валидни само съображения във връзка с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда.

Чл. 34. (1) В случаите по чл. 33 Министерството на околната среда и водите взема компенсиращи мерки за осигуряване на целостта на Националната екологична мрежа, независимо от фазата на реализация на плана или проекта.

(2) Мерките по ал. 1 се състоят в опазване или възстановяване на същия тип природно местообитание или местообитание на същия растителен или животински вид:

1. на друго място в увредената защитена зона;
2. в разширение на същата или разширение на друга защитена зона;
3. в нова защитена зона.

(3) Разходите по осъществяване на мерките по ал. 1 се поемат от инвеститора на плана или проекта.

Глава трета

ОПАЗВАНЕ НА РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ

Раздел I

Общи положения

Чл. 35. Растителните и животинските видове от дивата флора и фауна на Република България се опазват в естествената им среда чрез:

1. съхраняване на техните местообитания в Националната екологична мрежа;
2. поставяне на видовете под режим на защита или на регулирано ползване;
3. поддържане или възстановяване на условията в местообитанията, съобразно екологичните изисквания на съответния вид;
4. разработване и прилагане на планове за действие за видове с различна степен на застрашеност;
5. повторно въвеждане в природата на изчезнали видове и попълване на популациите на редки и застрашени видове;
6. контрол и регулиране на неместни видове, които са или биха могли да бъдат въведени целенасочено или случайно в природата и застрашават местни видове.

Чл. 36. В допълнение към мерките по чл. 35 се прилагат и мерки за опазването на растителните и животинските видове от дивата флора и фауна извън естествената им среда чрез отглеждане на екземпляри и съхраняване на генетичен материал при контролирани от човека условия.

Раздел II

Защитени растителни и животински видове

Чл. 37. За защитени на територията на цялата страна се обявяват дивите животински и растителни видове, посочени в приложение № 3.

Чл. 38. (1) За животинските видове от приложение № 3 се забраняват:

1. всички форми на умишлено улавяне или убиване на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи;
2. преследване и обезпокояване, особено през периодите на размножаване, отглеждане на малките, презимуване и миграция;
3. унищожаване или вземане на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени; разрушаване, увреждане или преместване на гнезда;
4. увреждане или унищожаване на места за размножаване, почивка и струпване по време на миграция;
5. вземане на намерени мъртви екземпляри;
6. притежаване, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на взети от природата екземпляри;
7. препариране, притежаване, излагане на публични места, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на препарирани екземпляри.

(2) Забраните по ал. 1, т. 1, 2, 6 и 7 са валидни за всички жизнени стадии от развитието на животните.

Чл. 39. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Лице, което е намерило екземпляр в безпомощно състояние или мъртъв екземпляр, без умисъл е ранило или убило екземпляр от животински вид от приложение № 3, е длъжно при спазване на разпоредбата на чл. 38, ал. 1, т. 5 да уведоми за това най-близкия регионален орган на Министерството на околната среда и водите или на Националното управление по горите в срок до три дни.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) По преценка на регионалния орган по ал. 1 и в зависимост от състоянието му екземплярът:

1. се пуска на свобода в подходящ район;
2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) се изпраща за лечение или отглеждане в спасителен център, ветеринарна клиника или зоологическа градина;
3. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) се предоставя на научна организация или училище или природонаучен музей за изследване или попълване на учебни сбирки;
4. се оставя на мястото, където е намерен или убит.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За разпореждането с екземпляра по ал. 2 се съставя протокол, който се изпраща в Министерството на околната среда и водите, в 10-дневен срок от датата на съставянето му, а в случаите, когато е съставен от регионалните органи на Националното управление по горите - и копие, което се изпраща до регионалните инспекции по околната среда и водите.

Чл. 40. (1) За растителните видове от приложение № 3 се забраняват:

1. брането, събирането, отрязването, изкореняването или друг начин на унищожаване на екземпляри в техните естествени области на разпространение;
2. притежаването, пренасянето, превозването, изнасянето зад граница, търговията и предлагането за продажба или размяна на взети от природата екземпляри.

(2) Забраните по ал. 1 са валидни за всички жизнени стадии от развитието на растенията.

Раздел III

Регулирано ползване на растителни и животински видове

Чл. 41. (1) Под режим на опазване и регулирано ползване от природата се поставят видовете диви животни и растения, посочени в приложение № 4.

(2) В зависимост от състоянието на популациите и биологичните изисквания на отделните видове от приложение № 4 режимите и условията за ползването им обхващат:

1. предписания за достъп до определени райони;
2. временна или местна забрана за ползване на вида или определени популации;
3. срокове, правила и методи за ползване;
4. въвеждане на разрешителен режим или определяне на квоти за ползване на екземпляри;

5. условия за покупка, продажба, притежаване, предлагане за продажба или транспортиране с цел продажба или изнасяне зад граница на екземпляри или части от тях;

6. условия за отглеждане и размножаване на животински и растителни видове при контролирани от човека условия.

(3) За видовете птици от приложение № 4 се забраняват:

1. ловуването и обезпокояването в сезона на размножаване и отглеждане на малките, както и по време на завръщане на мигриращите птици в местата на отглеждане на малките;

2. разрушаването, увреждането или преместването на гнезда;

3. унищожаването, както и събирането и задържането на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени.

Чл. 42. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Режимите и условията по чл. 41, ал. 2, отнасящи се за риби, водни животни и ловни видове от приложение № 4, се въвеждат със съвместни заповеди на министрите на земеделието и горите и на околната среда и водите, които се обнародват в "Държавен вестник".

(2) За останалите животински и растителни видове от приложение № 4 режимите и условията за опазване и ползване по чл. 41, ал. 2 се въвеждат със заповеди на министъра на околната среда и водите, които се обнародват в "Държавен вестник".

Чл. 43. Заповедите по чл. 42 се издават след обсъждане със заинтересуваните централни ведомства, обществени организации и браншови организации на ползватели, а в случаите на регионална или местна забрана за ползване - и със съответните областни управители и кметове на общини.

Раздел IIIa

(Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Забрани за внос на екземпляри от животински видове

Чл. 43а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Забранява се вносът с търговска цел на територията на Република България на кожи от малки на видовете тюлени, посочени в приложение № 4, и продукти, получени от тях.

(2) Забраната по ал. 1 не се отнася до продукти, които са резултат от традиционно ловуване на инуитските народи.

(3) Внасянето на продукти по ал. 2 се допуска само при представяне на разрешително за внос, издадено от министъра на околната среда и водите или от упълномощено от него лице.

(4) Лицето, което иска да получи разрешение, подава заявление до министъра на околната среда и водите, в което посочва:

1. име/наименование и адрес/седалище на лицето-вносител;

2. адресите на получателя и изпращача;

3. вида и количеството на екземплярите;

4. държава на произход;

5. цел на вноса.

(5) Към заявлението по ал. 4 се прилагат:

1. документ за произхода на кожата, съответно продукта;

2. копие от документ за самоличност на кандидата;

3. удостоверение за актуално състояние на фирмата.

Чл. 43б. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) При спазване на всички условия по чл. 43а, ал. 4 и 5 разрешителното по чл. 43а, ал. 3 се издава в срок до 5 работни дни, считано от датата на подаване на заявлението по чл. 43а, ал. 4.

Раздел IV

Забранени методи, уреди и средства за улавяне и убиване

Чл. 44. (1) При улавяне или убиване на екземпляри от видове от приложение № 4 се забранява използването на неселективните уреди, средства и методи, посочени в приложение № 5.

(2) Забраната по ал. 1 важи и за животинските видове от приложение № 3 и видовете птици по чл. 45 в случаите на разрешено изключение по реда на чл. 49.

Раздел V

Опазване на птици, срещащи се в диво състояние

Чл. 45. Всички видове птици извън тези по приложения № 3 и 4, естествено срещащи се в диво състояние на територията на Република България, подлежат на опазване и контрол с оглед поддържане популациите им в благоприятно състояние.

Чл. 46. За птиците по чл. 45 се забраняват:

1. улавянето или убиването на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи;
2. задържането на екземпляри;
3. разрушаването, увреждането или преместването на гнезда;
4. унищожаването, както и събирането и задържането на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени;
5. обезпокояването, особено през периода на размножаване и отглеждане на малките.

Чл. 47. (1) За всички видове диви птици извън тези по приложение № 3 се забраняват задържането с цел търговия, транспортът с цел търговия, предлагането за продажба и продажбата на живи или умрели птици или каквито и да е различни части или продукти от такива птици.

(2) Алинея 1 не се отнася за видовете птици, посочени в приложение № 6, като дейностите по ал. 1 могат да се извършват само при доказване, че птиците са били законно убити, уловени или придобити по друг законен начин.

Раздел VI

Изключения

Чл. 48. (1) Изключения от забраните по чл. 38, 40, чл. 41, ал. 3, чл. 44, 46 и чл. 47, ал. 1 се допускат само когато няма друго алтернативно решение и при условие, че популациите на засегнатия вид не са увредени в областта на естественото им разпространение и са в благоприятно състояние.

(2) Изключенията по ал. 1 се допускат в следните случаи:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в интерес на защитата на видове от дивата флора и фауна и за запазване на природни местообитания;

2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) за предпазване от сериозно увреждане на селскостопански култури, добитък, гори, води, рибарници, дивечовъдни ферми и други видове имоти;

3. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в интерес на общественото здраве и безопасност или по други причини от първостепенен обществен интерес, включително такива от социален или икономически характер или изразяващи се в изключително благоприятни последици за околната среда;

4. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в интерес на безопасността на въздушния транспорт;

5. (предишна т. 4, доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) за целите на научните изследвания и обучението, при въвеждане или повторно въвеждане на видове и на необходимата за тези цел селекция, включително и изкуственото размножаване на растения.

(3) В случаите по ал. 2, когато се засягат видове от приложение № 3, изключенията се допускат само за ограничен брой екземпляри.

Чл. 49. (1) Изключенията по чл. 48 се допускат с писмено разрешение на:

1. министъра на околната среда и водите - за видовете от приложение № 3;

2. министъра на земеделието и горите и началника на Националното управление по горите, съответно - за рибите и ловните видове от приложение № 4 след съгласуване с министъра на околната среда и водите;

3. министъра на околната среда и водите - за останалите видове от приложение № 4 и за птиците по чл. 45.

(2) В разрешителното по ал. 1 се определят видовете, броят на екземплярите, времето и мястото, уредите, средствата и методите, начинът за разпореждане с екземпляра и други условия, при които се допуска изключението, както и органът или лицето, натоварено да осъществява контрола по спазването на условията.

Чл. 50. (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.).

Чл. 51. Условията и редът за издаване на разрешителните по чл. 49, ал. 1 се определят с наредба, утвърдена от министрите на околната среда и водите и на земеделието и горите.

Раздел VII

Планове за действие за растителни и животински видове

Чл. 52. Планове за действие за растителни и животински видове се разработват задължително, когато се установи, че:

1. видът е застрашен в международен мащаб и за опазването му са необходими мерки в цялата област на неговото естествено разпространение;

2. състоянието на популацията на вида в Република България или в отделни региони не е благоприятно;

3. въведен в природата неместен вид въздейства неблагоприятно върху условията на природните местообитания или върху състоянието на местни видове от дивата флора и фауна.

Чл. 53. При условията на чл. 52 с предимство се разработват планове за действие за:

1. приоритетни видове от приложение № 2;
2. защитени растителни и животински видове от приложение № 3;
3. видове - предмет на регулирано ползване от приложение № 4;
4. видове - предмет на повторно въвеждане в природата.

Чл. 54. (1) (Предишен текст на чл. 54 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Плановете за действие обхващат:

1. описание на биологичните особености и екологични изисквания на вида;
2. оценка на разпространението и състоянието на популациите на вида, както и на условията в неговите природни местообитания;
3. данни за заплахите и лимитиращите фактори;
4. възстановителни, поддържащи и други природозащитни мерки за вида, включително мерки за опазване извън естествената му среда, ако се налагат такива;
5. възстановителни или поддържащи мерки за местообитанията на вида - предмет на плана;
6. мерки за наблюдение и контрол върху изпълнението и ефекта от осъществените дейности;
7. бюджет и график за реализиране на дейностите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Плановете за действие могат да обхващат два или повече вида по чл. 53, които:

1. имат близки изисквания към хабитата;
2. изискват едни и същи мерки за опазването им.

Чл. 55. (1) Изготвянето на планове за действие може да се възлага от:

1. министъра на околната среда и водите;
2. министъра на земеделието и горите или ръководителите на други заинтересувани държавни органи;
3. неправителствени организации.

(2) Органите и организациите по ал. 1, т. 2 и 3 съгласуват с Министерството на околната среда и водите заданията и проектите на плановете за действие.

Чл. 56. (1) Плановете за действие се внасят за разглеждане в Националния съвет по биологичното разнообразие.

(2) Плановете за действие се утвърждават от съответния компетентен орган по чл. 49, ал. 1 след положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.

Чл. 57. Условията и редът за разработване на планове за действие за видове се определят с наредба на министрите на околната среда и водите и на земеделието и горите.

Раздел VIII

Опазване на растителни и животински видове извън естествената им среда

Чл. 58. (1) Опазването на видовете извън естествената им среда включва:

1. отглеждане и размножаване на животни и растения при контролирани условия във вивариуми, зоологически или ботанически градини, дендрариуми, живи колекции;
2. създаване на банки за семена, полен, гамети, ембриони, тъканни и клетъчни култури и други колекции за съхраняване на растителни и животински генетични ресурси при специални условия.

(2) Действията по ал. 1 не включват прилагане на техники и методи, които водят до генетични изменения.

Чл. 59. Опазването по чл. 58, ал. 1 се прилага приоритетно за видове и други таксони, които са:

1. непосредствено застрашени от изчезване от естествените им местообитания на местно, национално или международно ниво;
2. от особен икономически интерес;
3. диви предшественици на културни сортове растения или примитивни породи животни;
4. подходящи за използване при повторно въвеждане в природата;
5. от специфичен интерес за науката - ендемити, реликти и други;
6. подходящи за привличане на обществен интерес към проблемите на опазването на биологичното разнообразие.

Чл. 60. (1) Опазването по чл. 58, ал. 1 може да се извършва от научни организации, юридически и физически лица.

(2) Организациите и лицата по ал. 1 са длъжни да:

1. документират образците/екземплярите, както и техния произход;
2. етикетират и маркират образците/екземплярите, когато това е възможно;

3. събират и поддържат информация по определени показатели за състоянието на колекциите, както и за технологиите и техниките за тяхното отглеждане и поддържане;
4. организират или участват в научни и други изследвания от значение за опазване и отглеждане на видовете, включително такива, свързани с повторното въвеждане в природата на диви видове;
5. предоставят размножителни материали от застрашени видове за възстановяване или повторно въвеждане в природата;
6. предоставят при договаряне размножителни материали от застрашени видове за създаване на насаждения за култивирано отглеждане на растения и ферми за отглеждане на животни;
7. обменят информация с други институции с подобно предназначение и цели;
8. осигуряват обществен достъп до колекциите, информация за обществеността, свързана с видовете от колекциите, техните естествени местообитания и опазване на биологичното разнообразие;
9. провеждат образователна и възпитателна дейност;
10. подават необходимата информация за попълване и поддържане на регистрите по чл. 63.

(3) Освен задълженията по ал. 2 зоологическите градини са длъжни да:

1. настаняват животните при условия, които удовлетворяват техните биологични изисквания и изискванията за запазването и размножаването им;
2. осигуряват подходяща за отделните видове обстановка в местата, където те са затворени;
3. поддържат високо ниво на превантивни и лечебни ветеринарни грижи и хранене при отглеждането и развъждането на животните;
4. предприемат необходимите мерки за предотвратяване бягството на животни, за да бъдат избегнати възможни екологични заплахи за местните видове.

Чл. 61. (1) Минималните изисквания и условия, при които се отглеждат животни в зоологическите градини, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

(2) В случай на прилагане на принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3 Министерството на околната среда и водите разпорежда поставянето на животните в други зоологически градини или места, където са осигурени условията в наредбата по ал. 1 и по чл. 60, ал. 2 и 3.

Чл. 62. (1) Дейността в зоологическите градини се извършва въз основа на лиценз, издаден от Министерството на околната среда и водите, при условия и по ред, определени с наредба на министъра на околната среда и водите.

(2) Лицензът по ал. 1 се издава само при спазване на изискванията на чл. 60, ал. 2 и 3 и тези в наредбата по чл. 61, ал. 1.

(3) При установяване на дейност на зоологическа градина без лиценз или в нарушение на изискванията и условията, при които е издаден лицензът, министърът на околната среда и водите:

1. предписва мерки и определя срок не по-дълъг от 2 години, в който зоологическата градина трябва да отстрани нарушенията, и/или
2. налага принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3.

(4) При неизпълнение на предписанията в определения по ал. 3, т. 1 срок министърът на околната среда и водите налага принудителната мярка по чл. 122, ал. 1, т. 3 и/или т. 4.

Чл. 62а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите и министърът на земеделието и горите могат със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забраняват вноса, развъждането и отглеждането извън зоопарковете и спасителните центрове на местни или чужди диви животински видове, които представляват опасност за хората или са неподходящи за отглеждане като животни компаньони.

Чл. 63. (1) Министерството на околната среда и водите води регистър на организациите и лицата, които притежават и поддържат колекции от диви видове от местната или чуждата флора и фауна.

(2) Министерството на земеделието и горите води ведомствен регистър на организациите и лицата, които притежават и поддържат колекции от видове от културната флора и фауна, както и на специализирани колекции от диви дървесни и храстови видове или ловни видове от местната или чуждата флора и фауна.

Чл. 64. Специализираните организации, които създават и поддържат "национални колекции", се определят с акт на Министерския съвет, когато:

1. изпълняват и/или координират дейности по национални или международни програми, свързани с генетични ресурси;
2. колекциите са предназначени за опазване и поддържане на значително таксономично разнообразие от световната флора и фауна, включително диви родственици на културни растения или

примитивни породи и/или представляват стратегически ресурс поради значителното разнообразие от видове, сортове, породи, форми, линии, включително такива с местен произход и/или са еталонни по прилагане на поети от Република България международни задължения.

Чл. 65. Условието и редът за попълване, поддържане и обслужване на колекции, с изключение на тези, принадлежащи на физически лица, се определят с актове, издадени от ръководителите на организациите и юридическите лица по чл. 60, ал. 1.

Чл. 66. (1) Държавата е собственик на генетичните ресурси от естествената флора и фауна на Република България.

(2) Достъпът до ресурсите се осъществява при спазване на разпоредбите на този закон, а когато те са защитени от патент или други права на интелектуална собственост - и на специалното законодателство в тази област.

(3) Генетичните ресурси могат да бъдат предоставяни за използване от други държави въз основа на предварително договаряне в писмена форма на условията и начина за разпределение на ползите от него при взаимноизгодни условия, включващи:

1. цитиране на естествения произход на материала;
2. предоставяне от държавата ползвател на получени, свързани с тях или произтичащи от тях научни резултати и технологии;
3. възвръщане на част от средствата, получени при използване на материала, както и на продукти или изследвания, произтичащи от него с търговска цел;
4. участие в съвместни научни изследвания.

(4) Договарянето може да предвиди безвъзмездно предоставяне на генетични ресурси, когато те са предназначени за нетърговски цели: научни изследвания, обучение, опазване на биологичното разнообразие или на общественото здраве.

(5) Предоставянето на материалите за ползване от трети лица се извършва с писмено съгласие на собственика при спазване на разпоредбите на ал. 2, 3 и 4.

(6) Условието и редът за предоставяне на достъп до генетични ресурси се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

Раздел IX

Въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни животински и растителни видове в природата

Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Въвеждането в природата, както и вносът, развъждането и отглеждането на неместни животински и растителни видове се допускат, ако това не уврежда природни местообитания в тяхната естествена област на разпространение или местни видове от дивата флора и фауна или техни популации.

(2) Дейностите по ал. 1 се разрешават въз основа на разработена програма само след положителна научна експертиза, възложена от съответния компетентен орган по ал. 3 и след положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.

(3) Дейностите по ал. 1 се извършват с писмено разрешение на:

1. началника на Националното управление по горите - за дървесни, храстови и ловни видове;
2. министъра на околната среда и водите - за всички останали видове.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Органите по ал. 3 могат със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забранят:

1. въвеждането в природата на неместни видове, които биха застрашили естествени природни местообитания или местни видове от дивата флора и фауна;

2. вноса, развъждането и отглеждането на неместни животински и растителни видове, ако случайно им освобождаване в дивата природа ще застраши съществуването на местни видове от дивата флора и фауна.

Чл. 67а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министерството на околната среда и водите организира и ръководи дейностите по отстраняването на навлезли в страната неместни видове, които биха застрашили естествени природни местообитания или местни видове от дивата флора и фауна.

Чл. 68. (1) Повторно въвеждане в природата на местни животински и растителни видове се извършва по начин, който би допринесъл за трайно възстановяване на видовете в благоприятно състояние.

(2) Дейностите по ал. 1 се извършват с писмено разрешение на съответния компетентен орган по чл. 67, ал. 3 съгласувано със заинтересуваните централни ведомства и след отчитане мнението на обществеността в района на повторно въвеждане на вида.

Чл. 69. Условието и редът за издаване на разрешителните по чл. 67, ал. 3 и чл. 68, ал. 2 и за отчитане мнението на обществеността се определят с наредби, съответно на министъра на околната среда и водите и на министъра на земеделието и горите.

Глава четвърта

ТЪРГОВИЯ СЪС ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ ОТ ДИВАТА ФЛОРА И ФАУНА

Раздел I

Общи положения

Чл. 70. Разпоредбите в тази глава се отнасят за екземпляри от видове, включени в приложенията на Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES) (ДВ, бр. 6 от 1992 г.), наричана за краткост "Конвенцията", които:

1. са застрашени от изчезване или са под режим на опазване и регулирано ползване и са или могат да станат обект на търговия, посочени:

а) в приложение I към чл. III на Конвенцията;

б) в приложение № 3 на този закон, означени със знак (I);

в) в приложение № 4 на този закон, означени със знак (I);

2. се нуждаят от регулиране на търговията с тях, за да се избегне опасността от използване, което е несъвместимо с оцеляването им, посочени в приложение II към чл. IV на Конвенцията;

3. са определени за регулирана търговия в рамките на юрисдикцията на държава, страна по Конвенцията, посочени в приложение III към чл. V на Конвенцията.

Чл. 71. (1) Министерството на околната среда и водите е ръководното ведомство по прилагане на изискванията на Конвенцията.

(2) Министърът на околната среда и водите със заповед определя местата, изпълняващи функции на спасителни центрове по чл. 104, ал. 1, т. 1.

(3) Дейността на спасителните центрове по ал. 2 се определя с правилник, утвърден от министъра на околната среда и водите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите отменя заповедта по ал. 2, когато установи:

1. че в спасителния център не се полагат необходимите грижи при престоя на екземплярите, вследствие на което възниква заплахата за тяхното общо състояние или оцеляване;

2. системни нарушения при дейността на спасителния център;

3. системно неспазване на правилника за дейността на спасителните центрове по ал. 3.

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Системни нарушения по смисъла на ал. 4, т. 2 и 3 са три или повече нарушения на законите и подзаконовите нормативни актове по тяхното прилагане, извършени в продължение на две години.

Чл. 72. (1) Българската академия на науките със своите специализирани институти, щатен научен персонал и асоциирани експерти е научният консултативен орган по прилагане на Конвенцията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Органът по ал. 1 предлага на министъра на околната среда и водите списък на експертите, които изпълняват функции по чл. 84 и чл. 87, ал. 1, т. 2. Предложените експерти писмено декларират, че не са лично заинтересовани от вноса или износа на диви видове.

(3) В списъка по ал. 2 се посочват имената, адресът и начините за връзка, сферата на компетентност и районът на действие на експертите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В списъка по ал. 2 могат да бъдат включвани само лица, които имат образователно-квалификационна степен по специалността, придобита във висше училище, и са осъществявали в продължение най-малко на три години някоя от следните дейности, свързани с опазване на флората и фауната:

1. преподавателска дейност във висши училища или научна дейност;

2. ex situ отглеждане на диви видове в зоологически и ботанически градини;

3. контролна дейност по опазване на флората и фауната.

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице регистрира в служебен регистър експертите по ал. 2, като вписва данните по ал. 3 или мотивирано отказва регистрация, за което уведомява писмено органа по ал. 1 в 15-дневен срок.

(6) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В 15-дневен срок от вписването по ал. 5 министърът на околната среда и водите издава поименно удостоверение за вписване в регистъра.

(7) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Удостоверението по ал. 6 има валидност 5 години.

(8) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) От регистъра по ал. 5 се изключват експертите, за които е доказано, че в практиката си по определяне на видове:

1. три пъти са представяли невярна идентификация;
2. са представили невярна декларация по ал. 2 и това е доказано по съответния ред.

(9) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В случаите по ал. 8 министърът на околната среда и водите отнема удостоверението по ал. 6.

(10) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Редът за провеждане на проверките по чл. 84 и на идентификациите по чл. 87, ал. 1, т. 2 се определя със заповед на министъра на околната среда и водите.

Раздел II

Пренасяне през границата на Република България

Чл. 73. (1) Внасянето и изнасянето на екземпляри от видове по чл. 70 се извършва съгласно изискванията на Конвенцията, този закон, Закона за митниците и другите специални закони.

(2) Превозването на живи животни от видове по чл. 70 се извършва съгласно изискванията за транспортиране на живи животни, публикувани от Секретариата на Конвенцията, а при въздушен транспорт - и с изискванията, установени с Резолюция 620, Приложение "А" на Международната организация на авиационните превозвачи (ИАТА).

Чл. 74. (1) При издаването на разрешителни по чл. 75, ал. 1 екземплярите от видовете по чл. 70, т. 1 се третира като екземпляри от видове по чл. 70, т. 2, когато са:

1. размножавани в развъдници, регистрирани в Секретариата на Конвенцията;
2. индивидуално маркирани по недвусмислен начин.

(2) Условието по ал. 1, т. 2 не се прилага за растения и в случай, че маркировката би увредила здравето на дадения екземпляр.

Чл. 75. (1) Внасянето на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и изнасянето на екземпляри от видове по чл. 70 се извършва само с разрешително, издадено от министъра на околната среда и водите или упълномощени от него лица по образец CITES, посочен в приложение № 7.

(2) Разрешително по ал. 1 не се изисква при:

1. транзитиране на екземпляри;
2. внасяне на екземпляри в случаите по чл. 74, ал. 1;

3. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) внасяне на екземпляри, определени със заповед на министъра на околната среда и водите, които са лична собственост или съпругеска имуществена общност.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Всяка пратка екземпляри по чл. 70 при внос и в случаите по ал. 2, т. 1 задължително се придружава от оригинален екземпляр на разрешително за износ по образец CITES, издадено от ръководното ведомство по прилагане на изискванията на Конвенцията на държавата на износа.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Разпоредбата на ал. 2, т. 3 не се прилага за живи екземпляри.

Чл. 76. (1) За всяка пратка екземпляри се издава отделно разрешително по чл. 75, ал. 1, което я придружава по време на внасянето или изнасянето.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Разрешителното е със срок на валидност шест месеца от датата на издаването му, освен в случаите, когато се прилагат режими, изрично посочени в резолюция на CITES.

(3) Разрешителното се счита за недействително:

1. след изтичане на срока по ал. 2;
2. след преминаване на границата, ако не е заверено от митническия орган, съгласно чл. 87, т. 3;
3. когато се установи, че издаването му е въз основа на невярно представена от кандидата информация за условията за внасяне и изнасяне;
4. при повреждане;
5. при унищожаване;
6. при изгубване или кражба.

(4) Притежателят на разрешително е длъжен:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в случаите по ал. 3, т. 1 и 2 да върне в 15-дневен срок оригинала и всички копия в Министерството на околната среда и водите;

2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) в случаите по ал. 3, т. 4, 5 и 6 незабавно да уведоми за това Министерството на околната среда и водите.

(5) В случаите по ал. 3, т. 3 и 6, Министерството на околната среда и водите незабавно уведомява за това митническите органи, ръководното ведомство на държавата на вноса и Секретариата на Конвенцията, като посочва номера, датата и други опознавателни данни за разрешителното.

Чл. 77. (1) Лицето, което внася или изнася, е длъжно при преминаване през границата да представи на митническия орган разрешителното по чл. 75, ал. 1.

(2) Когато лицето, което внася или изнася, не пренася пратката лично, разрешителното трябва да е прикрепено към транспортните документи.

Чл. 78. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В случаите на внасяне и изнасяне на екземпляри, които са хербарийни или музейни експонати, предназначени за дарение или обмяна при нетърговски отношения между лица по чл. 96, ал. 1, разрешителното по чл. 75, ал. 1 може да бъде заменено от етикет, по образец СITES, посочен в приложение № 8.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Условието и редът за издаване на етикетите се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

Чл. 79. Министърът на околната среда и водите или упълномощените от него лица отказват издаване на разрешително по чл. 75, ал. 1, когато:

1. на кандидата е била наложена глоба или имуществена санкция или му е конфискуван екземпляр по реда на този закон, за срок две години от влизането в сила на наказателното постановление;

2. има писмено становище на научния консултативен орган, че това застрашава оцеляването на вида в дивата природа;

3. има писмено становище на научния консултативен орган, че кандидатът няма необходимите условия за отглеждане на дадения жив екземпляр;

4. се нарушават условията по чл. 73, ал. 2;

5. внасянето и изнасянето на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 е с цел търговия, за предоставяне на услуги или за други дейности, които имат за основна цел печалба, с изключение на:

а) екземпляри по чл. 74, ал. 1, т. 1;

б) екземпляри, внесени или придобити в Република България преди влизането в сила на Конвенцията, както и тяхното поколение, включително първото поколение, отгледано от човека, при условие, че тези екземпляри са внесени или придобити съгласно действащата тогава нормативна уредба;

в) продажбата на живи екземпляри за програми, свързани с възстановяване на видове, за размножаване или за научни и образователни цели, независимо от това, дали са уловени от природата, или са първо поколение, отгледано на затворено.

Чл. 80. Кандидатът за разрешително по чл. 75, ал. 1 подава писмено заявление в Министерството на околната среда и водите.

Чл. 81. (1) В заявлението по чл. 80 за внасяне на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 се посочват:

1. адресите на получателя и изпращача;

2. видът, състоянието и количеството на екземплярите;

3. очакваната дата и часът на пресичане на границата и граничния пункт;

4. условията на транспортиране - в случаите на внос на живи екземпляри.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. (отм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.);

2. съдебна регистрация на фирма;

3. адресът и описание на условията, при които ще се отглеждат внасяните живи екземпляри.

Чл. 82. (1) В заявлението по чл. 80 за изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70 се посочват:

1. адресите на получателя и изпращача;

2. видът, състоянието и количеството на екземплярите;

3. очакваната дата и часът на пресичане на границата и граничния пункт;

4. условията на транспортиране.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. документ за произхода на екземпляра;

2. документ за регистрация съгласно чл. 91;

3. копие от документ за самоличност на кандидата;

4. удостоверение за актуално състояние на фирмата;

5. в случаите на изнасяне на екземпляри, размножени и отгледани на затворено - кратко описание на рода или културата, от което да личи произходът на отделните екземпляри, формиращи основата на този род или култура, и номерът на полученото генетично поколение.

(3) Изискванията по ал. 2, т. 2 и 4 не се прилагат в случаите по чл. 96, ал. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За видове от приложение № 4, обозначени със знак (I), към заявлението по ал. 1 се прилагат копия от следните документи:

1. разрешително за лов на името на ловеца;

2. разплащателен протокол по Закона за лова и опазване на дивеча, заверен от съответната регионална инспекция по околната среда и водите.

Чл. 83. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) В 3-дневен срок от получаване на заявлението за издаване на разрешително за внасяне или изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1, букви "а" и "б" министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице изисква становище от научния консултативен орган по чл. 72.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За износ на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1, буква "в" становището по ал. 1 се изисква еднократно и е валидно за целия ловен сезон.

(3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) При заявление за изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70, т. 2 и 3, становището по ал. 1 може да се изисква по преценка на министъра на околната среда и водите или упълномощено от него лице.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Становище по ал. 3 не се изисква за износ на екземпляри, които са обект на предварително определена квота.

Чл. 84. (1) Научният консултативен орган представя на Министерството на околната среда и водите становище в 15-дневен срок от получаване на искането по чл. 83, ал. 1.

(2) При необходимост от проверка на място тя се извършва от експерт от списъка по чл. 72, ал. 2.

Чл. 85. При спазване на всички условия на Конвенцията и този закон разрешителното по чл. 75, ал. 1 се издава в срок до 5 работни дни от получаването на заявлението по чл. 80 или от представянето на становище по чл. 84.

Раздел III

Митнически надзор и контрол

Чл. 86. Митническите органи осъществяват митнически надзор и контрол при внасяне и изнасяне на екземпляри от видове по чл. 70 на и извън митническата територия на Република България.

Чл. 87. (1) (Предишен текст на чл. 87 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Митническите органи в съответствие с митническото законодателство:

1. проверяват дали пратката се придружава от разрешително по чл. 75, ал. 1 и 3;

2. изискват от граничната ветеринарна и фитосанитарна служба да установи в срок до 1 час дали екземплярите отговарят на данните, посочени в разрешителното; в случай, че тази идентификация не бъде извършена, митническите органи се обръщат за идентификация и стойностна оценка на екземплярите към съответен експерт от списъка по чл. 72, ал. 2, който е длъжен да се яви на граничния пункт в срок до 6 часа от повикването;

3. заверяват оригинала и двете приложени копия на разрешителното за внасяне или изнасяне по чл. 75, ал. 1, като вписват действителното количество внасяни или изнасяни екземпляри, задържат и съхраняват копие № 3, предназначено за митническите органи;

4. при внасяне задържат оригинала на разрешителното по чл. 75, ал. 1 и оригиналното разрешително, издадено от ръководното ведомство по прилагане на Конвенцията на държавата на износа;

5. в 5-дневен срок изпращат в Министерството на околната среда и водите разрешителните по т. 4 - при внасяне, а при изнасяне - и копие на завереното разрешително за износ по чл. 75, ал. 1.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Митническите органи осигуряват помещения за временно настаняване на живите екземпляри до приключване на експертната по ал. 1, т. 2.

Чл. 88. При установяване на нарушение на изискванията на този закон или в случаи на съмнение за нарушение митническите органи задържат екземплярите и вещите, послужили за извършване на нарушението, и незабавно уведомяват Министерството на околната среда и водите или съответната регионална инспекция по околната среда и водите, които осигуряват поставянето на екземплярите при подходящи за тях условия в спасителни центрове.

Чл. 89. Съответните регионални инспекции по околната среда и водите и спасителни центрове оказват пълно съдействие на митническите органи за изясняване на случаите по чл. 88 и вземане на решение по тях.

Раздел IV

Регистрация

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) На регистрация подлежат всички екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2, с изключение на:

1. хранителни продукти, получени от тях;

2. видовете, предмет на Закона за лова и опазване на дивеча и Закона за лечебните растения;

3. цветни мутации на видовете птици и изкуствено получени хибриди от орхидеи по чл. 70, т. 2, които не притежават естествената окраска на дивите форми;

4. дребни кожени изделия;

5. безгръбначни животни;

6. видове по чл. 75, ал. 2, т. 3.

(2) Екземпляри от видове по чл. 70, т. 1, за които е издадено разрешително за внос, и тези по чл. 70, т. 1 и 2, за които има оригинално разрешително за износ, издадено от страната износител, след влизане в сила на този закон, се регистрират служебно от регионалните инспекции по околната среда и водите без постъпки на собственика по реда на чл. 92.

(3) В 7-дневен срок от получаването на оригинално разрешително за износ, издадено от страната износител, Министерството на околната среда и водите изпраща в съответната регионална инспекция по околната среда и водите необходимата документация за регистрацията по ал. 2.

Чл. 91. (1) (Предишен текст на чл. 91, изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Регистрацията се извършва с регистрационна карта, издадена от съответната регионална инспекция по околната среда и водите по постоянния адрес на собственика на екземпляра - физическо лице, или по седалището, съответно адреса на управлението, на собственика на екземпляра - юридическо лице.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Регистрационната карта по ал. 1 може да бъде два типа:

1. за регистриране на единични екземпляри;

2. за регистриране на група екземпляри.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Картата по ал. 2, т. 2 се използва само за групи екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2, при които индивидуалното маркиране е невъзможно.

Чл. 92. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За регистрацията по чл. 91 собственикът в 15-дневен срок от придобиването на екземпляра или в 40-дневен срок от получаване на поколение от видове по чл. 70, т. 1 и 2 внася в регионалната инспекция по околната среда и водите заявление, в което посочва:

1. име и ЕГН - за физически лица, а за юридически лица - наименование, седалище и БУЛСТАТ;

2. данни за екземпляра - вид и състояние (жив, мъртъв, част от екземпляр или продукт);

3. адрес на отглеждане - при придобиване на жив екземпляр;

4. начин на придобиване - внесен, закупен, разменен, дарен, размножен на затворено, намерен.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилагат:

1. оригинален документ за регистрация, издаден от регионалната инспекция по околната среда и водите - при покупка на вече регистриран по чл. 91 екземпляр;

2. документ за произход;

3. начин на маркировка на екземпляра;

4. оригинално разрешително или друг документ за улавяне или убиване на екземпляра от природата, предвиден в нормативен акт и доказващ законността на придобиването на екземпляра.

Чл. 93. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Регионалните инспекции по околната среда и водите издават документа за регистрация по чл. 91 в срок до 5 работни дни от постъпване на документацията по чл. 90, ал. 3 и в срок до 20 работни дни при необходимост от проверка за уточняване на вида или обстоятелствата по придобиването на екземпляра в случаите на постъпване на заявление по чл. 92.

Чл. 94. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Собственикът на регистриран екземпляр е длъжен писмено да уведоми регионалната инспекция по околната среда и водите при:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) промяна на обстоятелствата, свързани с екземпляра - смяна на собственика, смяна на адреса на отглеждане, смърт, унищожаване, кражба или изгубване на екземпляра;

2. унищожаване, повреждане, изгубване или кражба на документа за регистрация на екземпляра.

(2) Регионалните инспекции по околната среда и водите:

1. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) отразяват промените по ал. 1 в регистъра по чл. 95 и в документа за регистрация по чл. 91;

2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) издават нов документ за регистрация в случаите по ал. 1, т. 1 и т. 2;

3. уведомяват Министерството на околната среда и водите за случаите на кражба или изгубване на екземпляр или документ за регистрация.

Чл. 95. Регионалните инспекции по околната среда и водите водят регистър на екземплярите по чл. 90.

Чл. 96. (1) Регистрацията на екземпляри по чл. 90 не се отнася за колекции в зоологически и ботанически градини, музеи, университети, институти на Българската академия на науките и други научни и академични институти.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Лицата по ал. 1 представят в Министерството на околната среда и водите и съответната регионална инспекция по околната среда и водите списък на наличните екземпляри по видове, като в началото на всяка текуща година внасят информация за настъпилите в списъка промени през изтеклата година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Списъкът по ал. 2 съдържа:

1. вида на животното или растението, посочен на български и латински език;
2. данни за екземпляра - вид и състояние (жив, мъртъв, препариран, хербаризиран, част или продукт от растение или животно);
3. начина на придобиване - внесен, закупен, разменен, дарен, размножен на затворено, оставен по разпореждане съгласно чл. 39, ал. 2;
4. номера и вида на документа, с който е придобит екземплярът;
5. номера на регистрационната карта в случай на регистрация по чл. 91.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Не се издава разрешително по чл. 75, ал. 1 или етикет по чл. 78, ал. 1 на лицата по ал. 1, които не спазват разпоредбите на ал. 2.

Чл. 97. (1) Физически и юридически лица със съдебна регистрация в Република България имат право чрез Министерството на околната среда и водите да регистрират в Секретариата на Конвенцията дейности за размножаване и отглеждане на видове по чл. 70, т. 1.

(2) За регистрацията по ал. 1 лицата подават в Министерството на околната среда и водите заявление, в което посочват:

1. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) име и единен граждански номер - за физически лица, а за юридически лица - наименование, седалище и БУЛСТАТ;
2. (предишна т. 1 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) адреса, където ще се извършва дейността;
3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) научното наименование на видовете и условията за тяхното размножаване и отглеждане;
4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) доказателства за законното придобиване на изходния размножителен материал.

Чл. 98. (1) В 15-дневен срок от постъпване на заявлението Министерството на околната среда и водите извършва проверка на обстоятелствата по чл. 97, ал. 2 и изисква становище от научния консултативен орган по реда на чл. 83.

(2) В зависимост от проверката и становището по ал. 1 Министерството на околната среда и водите:

1. изпраща документация за регистриране на дейността в Секретариата съгласно изискванията на Конвенцията;
2. в случай на отказ в 30-дневен срок писмено уведомява заявителя.

Чл. 99. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) При прекратяване на регистрирана дейност лицата по чл. 97, ал. 1 са длъжни да уведомят за това Министерството на околната среда и водите, което изпраща в Секретариата на Конвенцията информация за заличаване на регистрацията.

Раздел V

Вътрешна търговия

Чл. 100. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Забранява се предлагането за закупуване, придобиването с търговска цел, излагането пред публика с търговска цел, използването за търговски приходи и продажба, съхранението с цел продажба, предлагането с цел продажба, даряването, замяната и други разпоредителни сделки с екземпляри от видове по чл. 70, т. 1.

Чл. 101. Забраната по чл. 100 не се отнася за екземплярите, които са:

1. придобити преди влизане в сила на Конвенцията;
2. отгледани на затворено животински екземпляри или изкуствено размножени растения - при доказване на тези обстоятелства;
3. необходими за развитие на науката, когато съответните видове са единствено подходящи за такива цели и не съществуват екземпляри от видовете, отгледани на затворено;
4. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) предназначени за размножителни програми или научни изследвания с цел запазване на вида, както и за нуждите на музеите, зоологическите градини и научните институти.

Чл. 102. (1) Забранява се търговията с нерегистрирани екземпляри в случаите по чл. 101, както и търговията с нерегистрирани екземпляри от видовете по чл. 70, т. 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) При продажбата на екземпляри, регистрирани по чл. 91, продавачът предоставя на купувача:

1. оригинала на регистрационната карта по чл. 91, ал. 2, т. 1;

2. копие на регистрационната карта по чл. 91, ал. 2, т. 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Оригиналната регистрационна карта по ал. 2, т. 2 след изчерпване на количеството, посочено в нея, се връща в регионалната инспекция по околната среда и водите, от която е издадена.

Чл. 102а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Собствениците на екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2 задължително ги маркират или етикетират съобразно вида и състоянието на екземпляра, като маркировката при живите екземпляри не трябва да вреди на здравословното им състояние.

(2) Търговията, етикетирането и маркирането на екземпляри, включително месо, хайвер, семена, лечебни препарати, облекла, аксесоари, обувки и други изделия от видовете по ал. 1 се уреждат с наредба на министъра на околната среда и водите, министъра на земеделието и горите, министъра на финансите и министъра на икономиката и енергетиката.

Раздел VI

Разпореждане с екземпляри, отнети в полза на държавата

Чл. 103. Разпореждането с екземпляри от видове по чл. 70, отнети в полза на държавата по чл. 129, ал. 1, се извършва от министъра на околната среда и водите.

Чл. 104. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) До влизането в сила на наказателното постановление за отнемане на екземплярите в полза на държавата министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице разпорежда:

1. настаняване на живите екземпляри в определени за целта спасителни центрове;

2. съхраняване на подходящи места на мъртви екземпляри, хранителни продукти или медикаменти.

(2) Чуждестранните екземпляри, за които не са извършени митнически формалности, се поставят под режим на митническо складиране.

Чл. 105. (1) Екземплярите се връщат на собственика при отменяне на наказателното постановление по съдебен ред в 7-дневен срок след влизането в сила на съдебното решение.

(2) В 15-дневен срок след влизането в сила на съдебно решение, с което се отхвърля жалбата срещу наказателното постановление за отнемане на екземплярите в полза на държавата след митническо оформяне, министърът на околната среда и водите се разпорежда с тях съгласно чл. 106.

Чл. 106. (1) При отнемане на живи екземпляри в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. връщането им на държавата на износа, когато тя е страна на произход на екземплярите;

2. връщането им на държавата на износа в случаите по чл. 74, ал. 1;

3. предоставянето им на зоологическа или ботаническа градина или на спасителни центрове;

4. пускането им на свобода, когато екземплярите са взети от природни местообитания в рамките на страната, в случай че няма очевидни пречки за тяхното оцеляване;

5. продажбата им.

(2) При отнемане на мъртви екземпляри в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. безвъзмездното им предоставяне на висши училища или центрове за обучение на кадри по прилагане на Конвенцията - за попълване на учебни сбирки;

2. безвъзмездното им предоставяне на природонаучни музеи, а когато имат художествена стойност - на музеи на изкуствата;

3. продажбата им;

4. (нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) унищожаването им.

(3) При отнемане на хранителни продукти или медикаменти в полза на държавата министърът на околната среда и водите разпорежда:

1. връщането им на държавата на износа;

2. предоставянето им на висши училища или центрове за обучение на кадри по прилагане на Конвенцията - за попълване на учебни сбирки;

3. унищожаването им.

Чл. 107. (1) Разходите, свързани със становищата и проверките по чл. 84 и чл. 87, т. 2 и с разпорежданията по чл. 104 в случай на прилагане на чл. 105, ал. 1, са за сметка на републиканския бюджет.

(2) Разходите по ал. 1 се възстановяват в бюджета на Министерството на околната среда и водите от средствата, получени в случаите на продажба по чл. 106.

(3) Разходите, свързани с разпорежданията по чл. 104 и 106, са за сметка на нарушителя. За обезпечаване на тяхното плащане органите, установяващи нарушението, могат да задържат стоки или суми.

Чл. 108. При продажба по чл. 106 екземплярите се считат за законно придобити при представяне на документа, с който са закупени.

Глава пета

ОПАЗВАНЕ НА ВЕКОВНИ ИЛИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИ ДЪРВЕТА

Чл. 109. (1) Отделни вековни или забележителни дървета във или извън населените места се обявяват за защитени, съгласувано с физическото или юридическото лице - собственик на имота, в който се намира дървото.

(2) Директорът на съответната регионална инспекция по околната среда и водите и лицето по ал. 1 подписват протокол, в който се посочват местонахождението и характеристиките на дървото - вид, възраст, височина и други особености, неговото състояние и необходимите поддържащи мерки, както и задълженията на собственика за опазване на обекта.

(3) Протоколът по ал. 2 и скица за местонахождението на дървото се изпращат в Министерството на околната среда и водите.

Чл. 110. Министърът на околната среда и водите издава заповед за обявяване на дървото за защитено, която се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 111. (1) (Предишен текст на чл. 111 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Собствениците на дървета, обявени за защитени, са длъжни:

1. да ги опазват от унищожаване или увреждане;
2. да уведомяват съответната регионална инспекция по околната среда и водите за настъпили промени в състоянието на обекта;
3. да съгласуват със съответната регионална инспекция по околната среда и водите дейностите, необходими за поддържане или възстановяване на състоянието на обекта;
4. да осигуряват достъп на представители на регионалната инспекция по околната среда и водите до имота за извършване на проверки по състоянието на защитените дървета.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Забраняват се дейности, водещи до унищожаване, увреждане или влошаване физиологичното състояние на дърветата, обявени за защитени.

Чл. 112. (1) Министерството на околната среда и водите може да финансира поддържащи или възстановителни дейности, необходими за опазване на защитените дървета.

(2) Собствениците внасят в Министерството на околната среда и водите предложения за финансиране на дейности по ал. 1 чрез съответната регионална инспекция по околната среда и водите.

Чл. 113. (1) Обявените защитени дървета се вписват в регистри в Министерството на околната среда и водите и съответната регионална инспекция по околната среда и водите.

(2) Унищожени, изсъхнали или невъзстановимо увредени защитени дървета се заличават по реда на чл. 109, ал. 2 и чл. 110.

Глава шеста

ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Чл. 114. Министерството на околната среда и водите и други държавни органи и техните подразделения в рамките на своите компетенции осъществяват управлението и контрола по опазване на биологичното разнообразие в Република България.

Чл. 115. (1) (Предишен текст на чл. 115 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министърът на околната среда и водите:

1. провежда държавната политика по опазване и поддържане на биологичното разнообразие;
2. изготвя с участието на отрасловите ведомства и неправителствени организации и внася в Министерския съвет Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
3. изготвя с участието на отрасловите ведомства и неправителствени организации и внася в Министерския съвет Национален план за опазване на биологичното разнообразие, организира и отчита изпълнението на плана;
4. изгражда и поддържа Националната екологична мрежа;
5. възлага разработването и утвърждава плановете за управление за защитени зони и планове за действие за видове;
6. координира дейностите на други министерства, ведомства, общини, обществени организации, научни и академични институти по опазване на биологичното разнообразие;

7. организира контрол върху дейностите на собствениците или ползвателите на земи, гори и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;
8. финансира дейности по прилагане на този закон;
9. разработва и прилага механизми за стимулиране на дейности на собствениците или ползвателите, неправителствени организации, сдружения и други, насочени към опазването, поддържането и възстановяването на биологичното разнообразие;
10. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) организира Национална система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и създава бази данни и географски информационни системи за регистриране на състоянието и установяване на измененията в биологичното разнообразие, осигурява достъп и обмен на данни по опазване на биологичното разнообразие;
11. изготвя годишен отчет за състоянието на биологичното разнообразие и за дейностите по неговото опазване;
12. представлява Република България по въпросите за опазване на биологичното разнообразие;
13. организира и поддържа държавни регистри, предвидени в този закон;
14. издава заповеди, списъци, разрешителни и лицензи, предвидени в този закон;
15. публикува списъци и измененията в тях за видовете по чл. 70.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Условието и редът за създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

Чл. 116. (1) Създава се Национален съвет по биологичното разнообразие като консултативен орган на министъра на околната среда и водите.

(2) Съставът на Националния съвет по биологичното разнообразие се определя със заповед на министъра на околната среда и водите, като в него се включват представители на заинтересуваните министерства и ведомства, научни и академични институти, неправителствени и природозащитни организации.

(3) Дейността на Националния съвет по биологичното разнообразие се урежда с правилник, утвърден от министъра на околната среда и водите.

Чл. 117. Директорите на регионалните инспекции по околната среда и водите и директорите на дирекции на националните паркове:

1. контролират спазването на изискванията за опазване на биологичното разнообразие при осъществяването на дейностите на собствениците или ползвателите на земи, гори и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;
2. координират и контролират прилагането на плановете за управление и плановете и проектите, предвидени в този закон, включително интегрирането им в общинските плановете и програми;
3. контролират опазването на растителните и животинските видове, предмет на този закон;
4. поддържат регионалните регистри, предвидени в този закон;
5. санкционират нарушители в предвидените в този закон случаи.

Чл. 118. Министерството на земеделието и горите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и другите държавни органи и техните поделения, както и общините, в сферата на своята компетентност:

1. осъществяват дейности по опазване на биологичното разнообразие;
2. интегрират опазването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси във всички плановете, проекти, програми, политики и стратегии в съответния сектор, като включват в тях преди всичко дейности по опазване на биологичното разнообразие, в съответствие с приоритетите на този закон, на Националната стратегия и на Националния план за опазване на биологичното разнообразие;
3. разработват и внедряват плановете за управление на защитени зони и плановете за действие за приоритетни растителни и животински видове;
4. сътрудничат с други компетентни органи, когато дейностите имат взаимосвързани или натрупани ефекти върху биологичното разнообразие или когато тяхната компетентност засяга един и същ обект или територия;
5. организират отраслови системи за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и на защитените зони и създават бази от данни и географски информационни системи за характеристиките им, като предоставят на Министерството на околната среда и водите информация, съгласувана по вид и период на представяне;

6. финансират приоритетно научни изследвания и дейности, свързани с опазване на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси;

7. използват резултатите от проучването на биологичното разнообразие при изготвянето на планове, проекти, програми и политики в сектора или между секторите;

8. контролират дейността на собствениците или ползвателите на земи, гори и водни площи, включени в Националната екологична мрежа;

9. санкционират нарушители в предвидените в този закон случаи;

10. осъществяват международно сътрудничество по въпроси от обща загриженост, свързани с опазване на биологичното разнообразие и защитените зони.

Чл. 119. (1) Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и горите, общините, както и физическите и юридическите лица - собственици и ползватели на гори, земи и водни площи в Националната екологична мрежа, осъществяват тяхното стопанисване и охрана съгласно разпоредбите на този закон и другите специални закони.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Собствениците на колекции от видове по чл. 37 и 70, както и собствениците и ползвателите на гори, земи и водни площи са длъжни да осигуряват свободен достъп в имотите си за извършване на дейностите и контрола по този закон при спазване на изискванията на другите специални закони.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Министерството на околната среда и водите може да предоставя на неправителствените и други организации и сдружения правото да организират поддържащи, направляващи, регулиращи, възстановителни и други природозащитни дейности в защитените зони и по отношение на защитените видове по ред, определен с наредба на министъра на околната среда и водите.

Чл. 120. Агенция "Митници" осъществява митническия контрол върху внасянето и изнасянето на екземпляри от видовете по чл. 70 съгласно изискванията на този закон, Закона за митниците и другите нормативни актове, свързани с митническия контрол.

Глава седма

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(Загл. изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Раздел I

Принудителни административни мерки

Чл. 121. (1) (Предишен текст на чл. 121, изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения по този закон и на вредните последици от тях компетентните органи или упълномощени от тях лица налагат принудителни административни мерки по реда на този раздел.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Органите по чл. 122 налагат принудителни административни мерки по този закон в случаите на възникване на непосредствена опасност от увреждане или унищожаване на защитени зони или на части от тях.

Чл. 122. (1) Министърът на околната среда и водите:

1. спира разпореждания на органи на изпълнителната власт, които са в нарушение на този закон;

2. спира реализацията на планове и проекти, започнати или утвърдени в нарушение на този закон;

3. затваря зоологически градини или части от тях, които не функционират в съответствие с изискванията на този закон;

4. отнема лицензи на зоологически градини в случаите по чл. 62, ал. 4.

(2) Директорите на регионалните органи на Министерството на околната среда и водите:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) спират дейности по ползването на горите, земите и водните площи и на други ресурси, както и строителството в защитени зони, които са в нарушение на заповедите за обявяването им или на утвърдените по съответния ред планове за управление, устройствени и технически планове и проекти;

2. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) спират дейности или обекти, които увреждат или замърсяват околната среда над допустимите норми в защитени зони;

3. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) спират разпореждания на регионалните управления на горите, държавните лесничества, държавните дивечовъдни станции, директорите на природни паркове и общинските органи, които са в нарушение на този закон;

4. издават предписания за мерки за предотвратяване и/или отстраняване на нарушения.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Началниците на регионалните управления на горите, директорите на държавните лесничейства, държавните дивечовъдни станции и директорите на природни паркове, както и кметовете на общини спират дейности и строителство в гори, земи и водни площи - държавна, общинска и частна собственост, извършвани в нарушение на утвърдените планове за управление и устройствени и технически планове и проекти.

Чл. 123. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) Прилагането на принудителните административни мерки се извършва с мотивирана заповед на орган по чл. 122, в която се посочва основанието за налагане, видът и начинът на прилагане на съответната принудителна административна мярка.

(2) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва по реда на Закона за административното производство, а в случаите по чл. 122, ал. 1 - по реда на Закона за Върховния административен съд.

(3) Обжалването на заповедта по ал. 1 не спира изпълнението ѝ.

Раздел II

Административни нарушения и наказания

Чл. 124. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За нарушения на забраните и ограниченията, определени по реда на чл. 12, ал. 6, чл. 19 и 29, както и за неспазване на режимите и условията, определени в заповедите по чл. 42, физическите лица се наказват с глоба от 100 до 1000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 200 до 5000 лв.

(2) За неспазване на условията в разрешително, издадено по реда на този закон, доколкото деянието не съставлява друго административно нарушение, физическите лица се наказват с глоба от 100 до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 300 до 6000 лв.

(3) За неспазване на принудителните административни мерки по чл. 122 физическите лица се наказват с глоба от 100 до 1000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 200 до 5000 лв.

Чл. 125. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За нарушение на чл. 38, чл. 39, ал. 1, чл. 40, чл. 41, ал. 3, чл. 44, 46, чл. 47, ал. 1, чл. 60, ал. 2 и 3, чл. 100, чл. 102, ал. 1 и чл. 111 физическите лица се наказват с глоба от 100 до 5000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 500 до 10 000 лв.

(2) Правоспособен ловец, извършил нарушение по чл. 38, чл. 41, ал. 3 и чл. 44 по време на лов, се наказва с глоба по ал. 1 и се лишава от право на ловуване за срок от една до две години.

(3) В случаите по ал. 2, когато нарушението е спрямо световно или европейски застрашен вид, лишаването от право на ловуване е за срок три години.

(4) За нарушения по чл. 38, чл. 41, ал. 3, чл. 44 и 46, извършени в защитени територии или засягащи световно застрашени видове животни, глобите по ал. 1 се налагат в двоен размер.

Чл. 126. (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За осъществяване на дейност без лиценз по чл. 62, ал. 1, в нарушение на чл. 62а и чл. 67, ал. 4 или без разрешение по чл. 67, ал. 3 и чл. 68, ал. 2 физическите лица се наказват с глоба от 1000 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 2000 до 25 000 лв.

Чл. 127. За осъществяване на дейност без разрешително по чл. 75, ал. 1 физическите лица се наказват с глоба от 500 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1000 до 30 000 лв.

Чл. 128. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За нарушение на чл. 76, ал. 4, т. 1, чл. 92, ал. 1 и чл. 94, ал. 1 физическите лица се наказват с глоба от 50 до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 100 до 5000 лв.

Чл. 128а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За нарушение на чл. 43а, ал. 1 и 3, чл. 73, ал. 2, чл. 90, ал. 1, чл. 102, ал. 2, чл. 102а, ал. 1 и чл. 119, ал. 2 физическите лица се наказват с глоба от 500 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1000 до 20 000 лв.

Чл. 128б. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За нарушение на чл. 31, ал. 9 физическите лица се наказват с глоба от 500 до 10 000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 1000 до 20 000 лв.

(2) За нарушение на чл. 31, ал. 9 и 10 длъжностните лица се наказват с глоба от 1000 до 5000 лв.

Чл. 128в. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) За други нарушения на този закон, ако извършеното не съставлява престъпление, физическите лица се наказват с глоба от 50 до 2000 лв., а на юридическите лица и едноличните търговци се налага имуществена санкция от 100 до 5000 лв.

Чл. 129. (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Вещите, включително живите животни, предмет на нарушение, и вещите, послужили за неговото извършване, се отнемат в полза на държавата, независимо чия собственост са.

(2) Продажбата на вещи по ал. 1 се извършва по реда на Данъчния процесуален кодекс.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Алинея 2 не се прилага в случай на отнети в полза на държавата екземпляри от видове по чл. 37 и чл. 70, т. 1, букви "а" и "б" - предмет на нарушението. В тези случаи разпореждането се осъществява съответно по реда на чл. 39, ал. 2 и 3 или на глава четвърта, раздел VI.

Чл. 129а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) (1) За щети, нанесени на определени видове растения и животни, включени в приложение № 3, виновните лица заплащат обезщетение.

(2) Размерът на обезщетението се определя с тарифа, приета от Министерския съвет.

Чл. 130. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Нарушенията по чл. 124, ал. 1 и 3, чл. 125 и чл. 128в се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от министъра на земеделието и горите, от областния управител или от кмета на общината. Наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите, от министъра на земеделието и горите, от областния управител или от кмета на общината, или от упълномощени от тях лица.

(2) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Нарушенията по чл. 124, ал. 2 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от органа, издал разрешителното, а наказателните постановления се издават от съответния орган, издал разрешителното, или от упълномощено от него лице.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Нарушенията по чл. 126 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от министъра на земеделието и горите, а наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите и от министъра на земеделието и горите или от упълномощени от тях лица.

(4) (Предишна ал. 3, изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Нарушенията по чл. 127, 128, 128а и 128б се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите, а наказателните постановления се издават от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него лица.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(6) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Органът, издал наказателното постановление, с което е наложено наказание по чл. 125, ал. 2 и 3, е длъжен в тридневен срок от влизането му в сила да уведоми Националното управление по горите.

(7) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Наказателните постановления, с които е наложена глоба до 100 лв. включително, не подлежат на обжалване.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Благоприятно състояние на видовете" е, когато:

а) данните за динамиката на популациите на вида показват, че този вид е и ще остане жизнеспособен елемент на природното местообитание;

б) естественият район на разпространение на този вид не намалява и не е налице тенденция към намаляване;

в) е налице достатъчно голямо местообитание, което осигурява преживяването на популациите на този вид.

2. "Благоприятно състояние на природно местообитание" е, когато:

а) площта на неговото естествено разпространение е постоянна или се разширява;

б) неговата структура и специфични функции осигуряват дългосрочното му съществуване;

в) състоянието на характерните за него видове е благоприятно.

3. "Ботаническа градина" е институция, която поддържа колекции от живи растения за нуждите на експерименталните ботанически изследвания, естественонаучното и природозащитното образование и възпитание и е отворена за посещение повече от пет месеца в годината.

4. "Вивариум" е изкуствено подготвено място за отглеждане на диви животни.

5. "Вид" е група от морфологично сходни организми, имащи общ произход, които са потенциално способни да обменят помежду си генетичен материал в естествени условия.

6. "Влажна зона" е район, включващ езера, блата, мочурища, торфища или други водни площи, независимо дали са естествени или изкуствени, постоянни или временни, с вода, която е статична или течаща, прясна, полусолена или солена, включително морска вода, чиято дълбочина или отлив не надхвърля 6 м.

7. "Внасяне" е въвеждане на митническата територия на Република България на екземпляр, включително на екземпляр, уловен в морска среда, която не е под юрисдикцията на никоя държава.

8. "Водни площи" са териториите от горския фонд, поземления фонд и континенталния шелф и изключителната икономическа зона, залети с вода.

9. "Възстановяване" е пресъздаване в естествени условия на съобщества от организми, екосистеми и комплекси от тях по модел на естествено съществуващите или създаване на условия за повторно възникване или увеличаване числеността на природни популации.

10. "Генетичен материал" са материали от растителен или животински произход, съдържащи функционални единици на наследственост.

11. "Генетични ресурси" са генетичен материал с реална или потенциална стойност.

12. "Гори" са горите и земите в горския фонд по смисъла на Закона за горите.

13. "Дата на придобиване" е датата, на която екземплярът е взет от дивата природа, роден на затворено или изкуствено размножен, придобит при търговски отношения или размяна.

14. "Дендрариум" е жива колекция от дървета и храсти върху определена територия, организирана по систематичен, географски или друг научен принцип.

14а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Дребни кожени изделия" са дребни промишлени изделия от кожа, като колани, ремъци, седалки за велосипеди, калъфи за документи, обеци, джобчета за ключове, тефтери, калъфи за тютюн, табакери, портфейли и каишки за часовници и други от подобен вид.

15. "Екземпляр" е всяко животно или растение, живо или мъртво, всяка лесно разпознаваема част от тялото или всеки продукт, получен от животното или растението, както и всяка друга стока, която въз основа на съпроводителен документ, опаковка, означение, етикет или друго обстоятелство може да се идентифицира като част или дериват от животно или растение.

16. "Екземпляр, отгледан на затворено" е екземпляр от животински вид, роден, излюпен и отгледан на затворено, или екземпляр от растителен вид, размножен изкуствено. Изкуствено размножен екземпляр е този, който е получен чрез репродукция в среда, създадена или модифицирана от човека и под негов контрол, който при животните произхожда най-малко от второ поколение, отглеждано от човека без добавка на генетичен материал от дивата природа.

16а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Екземпляр в безпомощно състояние" е жив екземпляр от животински вид, ранен, физически слаб или обездвижен вследствие на продължително гладуване или опаразитяване.

17. "Екосистема" е динамичен комплекс от растителни, животински и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица със специфични взаимосвързани процеси и специфичен общ облик.

18. "Ендемичен вид" е този, който се среща само в определен географски район.

19. "Застрашен вид" е този, който е заплашен от изчезване в целия си ареал или в голяма част от него.

20. "Земи" са селскостопанските земи по смисъла на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи.

21. "Зоологическа градина" е постоянно заведение, където животни от диви видове се държат с цел да се показват пред публика в продължение на повече от 7 дни в годината, с изключение на циркове, магазини за животни и други заведения, които не показват пред публика значителен брой животни или видове.

22. "Изнасяне" е извеждане извън митническата територия на Република България на екземпляр.

23. "Колекция" е сбирка от екземпляри от растителни или животински видове (включително семена или други размножителни материали), отглеждани или съхранявани при контролирани от човека условия и предназначени за научни и образователни цели или за целите на опазването и възстановяването на видовете.

24. "КОРИНЕ място" е територия, описана по стандартната международна методика на проекта на Съвета на Европа "КОРИНЕ биотопи".

25. "Ландшафт" е територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори.

25а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Инуитски народи" са етнически групи, населяващи крайните северни територии на Канада, Аляска, Скандинавия и Сибир, познати още като ескимоси, част от основния поминък на които е ловът на тюлени.

26. "Местообитание на вид" е районът, определен от специфични абиотични и биотични фактори, в който този вид се намира постоянно или временно в някой от етапите на своя жизнен цикъл.

26а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Неизбирателни капани" са стъпните, стръвните, премазващите капани и примките.

26б. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Музей" е научна и културно- просветна институция, създадена съгласно Закона за паметниците на културата и музеите.

26в. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Мутация" е естествена или получена чрез селекция промяна на характеристиките на индивидите от даден биологичен вид, при който се променя окраската или формата на тялото.

27. "Организъм" е всяко живо тяло, което е съставено от съгласувано действащи органи и съществува самостоятелно. Организмът е индивид в популация от отделен вид.

28. "Орнитологично важно място" е територия от международна значимост за опазване на птиците, описана по стандартната международна методика на Бърд Лайф Интернешънъл.

29. "Популация" е териториално обособена съвкупност от индивиди от един и същи вид, които могат свободно да обменят генетичен материал помежду си.

30. "Потенциално застрашен вид" е този, за който е вероятно скорошното му преминаване в категорията на застрашените видове, ако факторите, причинили заплахата, продължават да съществуват.

31. "Природно местообитание" са естествени или близки до естествените сухоземни или акваториални области, характеризиращи се с характерни географски, абиотични и биотични особености, придаващи им специфичен облик.

31а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Предмет на защитените зони" са природните местообитания и местообитанията на видове, които се опазват в дадената защитена зона.

32. "Първостепенен обществен интерес" е този, свързан с общественото здраве, националната сигурност, изключително благоприятни въздействия върху околната среда, както и със специфични обществено значими задължения по отношение на транспортни, енергийни и комуникационни системи.

33. "Рамсарско място" е влажна зона, която отговаря на критериите на Конвенцията по влажните зони с международно значение, по-специално като местообитания за водолюбивы птици (Рамсарска конвенция) (ДВ, бр. 56 от 1992 г.).

34. "Рядък вид" е този, чиито популации са малобройни, разпръснати или зависими от специфични фактори и ако не непосредствено, то косвено е застрашен или потенциално застрашен по смисъла на т. 19 и 30.

35. "Спасителен център" е юридическо или физическо лице, определено от министъра на околната среда и водите, което се грижи за конфискувани живи екземпляри.

36. "Съхранение" са всички мерки, които са необходими за запазване или възстановяване на природните местообитания и популациите на диви растителни и животински видове в благоприятно състояние.

36а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Световно застрашен вид" е вид, включен в категориите "изчезнал в природата", "критично застрашен", "застрашен" и "уязвим" на актуалния Червен лист на Международния Съюз за защита на природата.

37. "Таксон" е общото наименование на класификационните единици, към които се отнасят подвидът, видът и по-високите единици от ниво вид.

38. "Устойчиво управление" е управление на ползването, развитието и опазването на природните ресурси по начин и степен, които дават възможност на настоящите поколения и общности да си осигуряват социални, икономически и културни блага, без да се:

а) намалява възможността на бъдещите поколения и общности да задоволяват социални, икономически и културни нужди;

б) нарушава способността на екосистемите да осъществяват своите почвозащитни и климаторегулиращи функции;

в) намалява значително биологичното разнообразие.

38а. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Учебна сбирка" е колекция от препарати, хербарии и препарирани животни в училища, която служи за обучение на ученици, студенти и докторанти.

39. "Фауна" са всички видове животни в определен район.

40. "Флора" са всички видове растения в определен район.

41. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) "Флористично важно място" е територия от международна значимост за опазване на растителни видове, описана по стандартна методика на Плант Лайф Интернешънъл.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В срок до 4 години от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите внася в Министерския съвет списъка по чл. 10, ал. 3.

§ 3. В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон министърът на околната среда и водите внася в Министерския съвет проект на наредбата по чл. 66, ал. 6.

§ 4. В срок до една година от влизането в сила на този закон всички физически и юридически лица, притежаващи екземпляри от видове по чл. 70, т. 1 и 2, ги регистрират по реда на глава четвърта, раздел IV.

§ 5. В срок до една година от влизането в сила на този закон всички физически и юридически лица по чл. 60, ал. 1 подават необходимата информация за вписване в регистрите по чл. 63.

§ 6. В срок до една година от влизането в сила на този закон лицата по чл. 96, ал. 1 представят списъците по чл. 96, ал. 2.

§ 7. В срок до 4 години от обнародването в "Държавен вестник" на наредбата по чл. 61, ал. 1 собствениците на зоологически градини са длъжни да ги приведат в съответствие с изискванията на наредбата и да подадат заявление за издаване на лиценз.

§ 8. (1) Буферните зони около резервати и поддържани резервати, без тези, попадащи в национални паркове, обявени по реда на отменения Закон за защита на природата, запазват своите граници и режими, освен ако не са променени по реда на глава втора, раздел IV на този закон.

(2) Буферните зони около резервати, попадащи в национални паркове, се заличават с този закон.

(3) Вековните дървета, обявени за защитени по реда на отменения Закон за защита на природата, запазват своите режими, освен ако не са заличени по реда на глава пета на този закон.

§ 9. Този закон отменя Закона за защита на природата (обн., ДВ, бр. 47 от 1967 г.; изм., бр. 3 от 1977 г., бр. 39 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 26 от 1988 г., бр. 86 от 1991 г., бр. 85 от 1997 г., бр. 11 и 133 от 1998 г. и бр. 29 от 2000 г.).

§ 10. В Закона за лова и опазване на дивеча (обн., ДВ, бр. 78 от 2000 г.; изм., бр. 26 от 2001 г.) в приложението към чл. 5, ал. 2, т. 1 и ал. 5 се правят следните изменения:

1. Точка "6. Мечка (*Ursus arctos* L.)" се отменя.

2. Точка "23. Голям корморан (*Phalacrocorax carbo* L.)" се отменя.

§ 11. В Закона за защитените територии (обн., ДВ, бр. 133 от 1998 г.; изм., бр. 98 от 1999 г., бр. 28, 48 и 78 от 2000 г., бр. 23 от 2002 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1, т. 5 думите "над 25 на сто" се заличават;

б) в ал. 4 накрая се добавя "и положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие".

2. В чл. 38 се правят следните допълнения:

а) в ал. 3 след думата "взема" се добавя "с обикновено мнозинство";

б) създават се ал. 4 и 5:

"(4) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола.

(5) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението."

3. В чл. 39, ал. 1 думите "съгласно предложението на комисията по чл. 38" се заменят с "при положителни решения по чл. 38, ал. 3 и 5".

4. В чл. 42 се създава ал. 6:

"(6) Със заповед по ал. 5 и без спазване на процедурите по ал. 1 може да се актуализира площта на защитената територия, когато корекцията произтича от по-точни замервания и не е свързана с промяна на определените граници на защитената територия."

5. В чл. 67 се създава ал. 3:

"(3) Охраната на отделни резервати и поддържани резервати, извън границите на националните паркове, може да се предоставя от министъра на околната среда и водите на други органи на изпълнителната власт или на общини."

6. В чл. 74 се правят следните изменения:

а) в ал. 1 т. 1 и 4 се отменят;

б) в ал. 3 думите "утвърден от Министерския съвет" се заменят с "определен от министъра на околната среда и водите".

7. Член 75 се отменя.

8. В чл. 79, ал. 3 след думата "лесничейства" се добавя "и дирекциите на природни паркове".

9. Член 86 се отменя.

10. В приложение № 1 четвъртата колона на таблицата и текстът след таблицата се заличават.

11. В приложение № 2 четвъртата колона на таблицата се заличава.

§ 12. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г.) в чл. 3, ал. 2 накрая се добавя "освен в случаите по чл. 67, ал. 3 от Закона за защитените територии".

§ 13. Изпълнението на закона се възлага на министъра на околната среда и водите, министъра на земеделието и горите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на финансите и на кметовете на общините.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение
на Закона за биологичното разнообразие
(ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

§ 70. Забраната за улов с кърмаци влиза в сила една година след влизането в сила на този закон.

§ 71. Параграф 12 относно чл. 31 влиза в сила от датата на влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 72. (1) До влизането в сила на § 12 относно чл. 31, при провеждане на процедури по ОВОС на инвестиционни предложения и по ЕО на планове и програми съгласно Закона за опазване на околната среда, засягащи потенциални защитени зони, за които в Министерството на околната среда и водите е внесена документация по чл. 8, ал. 1, компетентният орган може да поставя на възложителя и други специфични изисквания към обхвата на информацията, свързана с предмета и целите на съответната защитена зона.

(2) В случаите по ал. 1, когато информацията относно степента на увреждане на потенциалната защитена зона е недостатъчна или противоречива, компетентният орган по Закона за опазване на околната среда прекратява процедурата по ОВОС или ЕО, за което уведомява възложителя.

§ 73. В случаите, когато планът, програмата или инвестиционното предложение засягат територия, която има статут едновременно на защитена територия по Закона за защитените територии и на защитена зона по Закона за биологичното разнообразие, се прилага чл. 31.

§ 74. В срок до една година от обнародване на списъка по чл. 10, ал. 4 в "Държавен вестник" министърът на околната среда и водите издава заповедите по чл. 12, ал. 6 за обявяване на защитените зони, които са с предмет на опазване местообитания на птици, включени в приложение № 2.

§ 75. Забраните по чл. 38 за видовете "Дива коза" и "Европейска дива котка" влизат в сила от датата на влизането в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

§ 76. (1) Забраната за притежаване, превозване, пренасяне, излагане на публични места и размяна на екземпляри по чл. 38, ал. 1, т. 7 не се прилага за екземплярите, придобити преди влизането в сила на закона, които са част от музейни и учебни сбирки.

(2) Размяна на екземпляри по ал. 1 може да се извършва само между музеи, научни организации или училища.

(3) Екземплярите по ал. 1, както и новопостъпилите екземпляри се маркират и водят на отчет от съответния музей, научна организация или училище.

§ 77. Наредбата по чл. 31а, ал. 1 се издава в срок до една година от влизането в сила на този закон.

§ 78. (1) В срок една година от влизането в сила на този закон всички буферни зони, обявени по Закона за биологичното разнообразие и по Закона за защита на природата, се прекатегоризират като защитени местности по Закона за защитените територии, като запазват своя обхват, граници и режими. Прекатегоризацията се извършва със заповед на министъра на околната среда и водите без съгласуване по реда на чл. 42, ал. 2 на Закона за защитените територии.

(2) До прекатегоризацията по ал. 1 за нарушения на режимите на буферните зони нарушителите се наказват по реда на Закона за защитените територии.

(3) Процедурите за обявяване на нови буферни зони, които не са приключили към датата на влизане в сила на този закон, се довършват по реда на глава трета от Закона за защитените територии, като обектите се обявяват за защитени местности.

Приложение № 1 към чл. 6, ал. 1, т. 1
(Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Кодът в колона 1 съответства на означението на типа местообитание в Приложение 1 на Директива 92/43/ЕЕС

Знакът "*" в колона 2 отбелязва приоритетен за опазване тип местообитание

Наименованието в колона 3 съответства на наименованието на типа местообитание в Приложение 1 на Директива 92/43/ЕЕС

Код по Директива 92/43/ЕЕС ¹	Приоритет	Наименование
1	2	3
1110		Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини
1130		Естуари
1150	*	Крайбрежни лагуни
1160		Обширни плитки заливи
1170		Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна
1210		Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси
1240		Стръмни морски скали, обрасли с ендемични видове <i>Limonium</i>
1310		<i>Salicornia</i> и други едногодишни растения, колонизиращи тинести и пясъчни терени
1340	*	Континентални солени ливади
1410		Средиземноморски солени ливади
1530	*	Панонски солени степи и солени блата
2110		Зараждащи се подвижни дюни
2120		Подвижни дюни с <i>Ammophila arenaria</i> по крайбрежната ивица (бели дюни)
2130	*	Неподвижни крайбрежни дюни с тревна растителност (сиви дюни)
2180		Облесени дюни
2190		Влажни понижения между дюните
2340	*	Панонски вътрешноконтинентални дюни
3130		Олиготрофни до мезотрофни стоящи води с растителност от <i>Littorelletea uniflorae</i> и/или <i>Isoeto-Nanojuncetea</i>
3140		Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от <i>Chara</i>
3150		Естествени еутрофни езера с растителност от типа <i>Magnopotamion</i> или <i>Hydrocharition</i>
3160		Естествени дистрофни езера
3260		Равнинни или планински реки с растителност от <i>Ranunculion fluitantis</i> и <i>Callitricho-Batrachion</i>
3270		Реки с кални брегове с <i>Chenopodion rubri</i> и <i>Bidention p.p.</i>
4030		Европейски сухи ерикоидни съобщества
4060		Алпийски и бореални ерикоидни съобщества
4070		Храстови съобщества с <i>Pinus mugo</i>
4080		Субарктични храсталаци от <i>Salix spp.</i>

¹ Кореспондиращ на кода на Натура 2000

4090		Ендемични оро-средиземноморски съобщества от ниски бодливи храстчета
40A0	*	Субконтинентални пери-панонски храстови съобщества
40B0		Родопски съобщества на <i>Potentilla fruticosa</i>
40C0	*	Понто-сарматски широколистни храстчета
5130		Съобщества на <i>Juniperus communis</i> върху варовик
5210		Храсталаци с <i>Juniperus spp.</i>
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>
6150		Силикатни алпийски и бореални тревни съобщества
6170		Алпийски и субалпийски варовикови тревни съобщества
6210		Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*важни местообитания на орхидеи)
6220		Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас <i>Thero-Brachypodietea</i>
6230		Богати на видове картълови съобщества върху силикатен терен в планините
6240	*	Субпанонски степни тревни съобщества
6250	*	Панонски лъсови степни тревни съобщества
6260	*	Панонски пясъчни степа
6290		Западнопонтйски божурови степа
62A0		Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества
62D0		Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества
6410		Ливади с <i>Molinia</i> на карбонатни, торфени или глинести почви (<i>Molinion caeruleae</i>)
6420		Средиземноморски влажни съобщества на високи треви от съюз <i>Molinio-Holoschoenion</i>
6430		Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс
6440		Алувиални ливади от съюза <i>Cnidion dubii</i> в речните долини
6510		Низинни сенокосни ливади
6520		Планински сенокосни ливади
7140		Преходни блата и плаващи подвижни торфища
7210	*	Карбонатни мочурища с <i>Cladium mariscus</i> и видове от съюза <i>Caricion davallianae</i>
7220		Извори с твърда вода с туфести формации (<i>Cratoneurion</i>)
7230		Алкални блата
8110		Силикатни сипеи от планинския до снежния пояс
8120		Сипеи върху варовити терени и калциеви шисти във високите планини
8210		Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове
8220		Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове
8230		Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите <i>Sedo-Scleranthion</i> или <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>
8310		Неблагоустроени пещери
8330		Подводни или частично подводни морски пещери
9110		Букови гори от типа <i>Luzulo-Fagetum</i>
9130		Букови гори от типа <i>Asperulo-Fagetum</i>
9150		Термофилни букови гори (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)

9170		Дъбово-габъррови гори от типа <i>Galio-Carpinetum</i>
9180	*	Смесени гори от съюза <i>Tilio-Acerion</i> върху сипеи и стръмни склонове
91D0	*	Мочурни гори
91E0	*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
91F0		Крайречни смесени гори от <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> или <i>Fraxinus angustifolia</i> покрай големи реки (<i>Ulmenion minoris</i>)
91G0	*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>
91H0	*	Панонски гори с <i>Quercus pubescens</i>
91I0	*	Евро-сибирски степни гори с <i>Quercus spp.</i>
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори
91S0	*	Западнопонтийски букови гори
91W0		Мизийски букови гори
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа
91AA		Източни гори от космат дъб
91BA		Мизийски гори от обикновена ела
91CA		Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори
9260		Гори от <i>Castanea sativa</i>
9270		Гръцки букови гори с <i>Abies borisii-regis</i>
92A0		Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>
92C0		Гори от <i>Platanus orientalis</i>
9410		Ацидофилни гори от <i>Picea</i> в планинския до алпийския пояс (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)
9530	*	Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор
9560	*	Ендемични гори от <i>Juniperus spp.</i>
95A0		Гори от бяла и черна мура

(1) Кореспондиращ на кода на Натура 2000.

Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2
(Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Знакът "!" пред името на даден вид означава, че видът е включен в приложението към Резолюция № 6 (1998) на Постоянния комитет на Бернската конвенция

Знакът "*" пред името на даден вид означава, че видът изисква приоритетно съхранение на неговото местообитание

oo

1. ГРЪБНАЧНИ

1. VERTEBRATES

oo

БОЗАЙНИЦИ

MAMMALIA

oo

РАЗРЕД ПРИЛЕПИ

CHIROPTERA

oo

Сем. Подковоноси прилепи

Rhinolophidae

! * Средиземноморски
подковонос

Rhinolophus blasii

! *	Южен подковонос	Rhinolophus euryale
! *	Голям подковонос	Rhinolophus ferrumequinum
! *	Малък подковонос	Rhinolophus hipposideros
! *	Подковонос на Мехели	Rhinolophus mehelyi
	Сем. Булдогови прилепи	Molossidae
	Булдогов прилеп	Tadarida teniotis
	Сем. Гладконоси прилепи	Vespertilionidae
! *	Широкоух прилеп	Barbastella barbastellus
	Северен вечерник	Eptesicus nilssoni
	Полунощен прилеп	Eptesicus serotinus
	Савиево прилепче	Hypsugo savii
	Дългокрил прилеп	Miniopterus schreibersi
	Златист нощник	Myotis aurescens
	Дългоух нощник	Myotis bechsteini
	Остроух нощник	Myotis blythi
	Нощник на Брандт	Myotis brandti
! *	Дългопръст нощник	Myotis capaccinii
	Воден нощник	Myotis daubentoni
	Езерен нощник	Myotis dasycneme
	Мустакат нощник	Myotis mystacinus
! *	Трицветен нощник	Myotis emarginatus
! *	Голям нощник	Myotis myotis
	Нощник на Натерер	Myotis nattereri
	Голям вечерник	Nyctalus lasiopterus
	Малък вечерник	Nyctalus leisleri
	Ръждив вечерник	Nyctalus noctula
	Кафяво прилепче	Pipistrellus pipistrellus
	Прилеп на Натузий	Pipistrellus nathusii
	Средиземноморско прилепче	Pipistrellus kuhlii
	Малко кафяво прилепче	Pipistrellus pygmaeus
	Кафяв дългоух прилеп	Plecotus auritus
	Сив дългоух прилеп	Plecotus austriacus
	Двуцветен прилеп	Vespertilio murinus

РАЗРЕД ГРИЗАЧИ

RODENTIA

	Сем. Хомяци	Cricetidae
!	Обикновен (голям) хомяк	Mesocricetus newtoni
	Добруджански (среден) хомяк	Cricetus cricetus
	Сив (малък) хомяк	Cricetulus migratorius
	Сем. Сънливци	Gliridae
*	Горски сънливец	Dryomys nitedula
*	Мишевиден сънливец	Myomimus roachi
*	Лешников сънливец	Muscardinus avellanarius
	Сем. Катерици	Sciuridae
! *	Лалугер	Citellus citellus

РАЗРЕД ХИЩНИЦИ

CARNIVORA

	Сем. Кучета	Canidae
!	Европейски вълк	Canis lupus
	Сем. Мечки	Ursidae
! *	Кафява мечка	Ursus arctos
	Сем. Порови	Mustelidae
! *	Видра	Lutra lutra

Степен пор	<i>Vormela eversmanni</i>
Пъстър пор	<i>Vormela peregusna</i>
Златка	<i>Martes martes</i>
Сем. Котки	Felidae
Рис	<i>Felis lynx</i>

РАЗРЕД ПЕРКОНОГИ PINNIPEDIA

! * Тюлен монах	<i>Monachus monachus</i>
-----------------	--------------------------

РАЗРЕД КИТОПОДОБНИ CETACEA

Делфин	<i>Delphinus delphis</i>
! * Муткуп (морска свиня)	<i>Phocoena phocoena</i>
! * Афала	<i>Tursiops truncatus</i>

РАЗРЕД ЧИФТОКОПИТНИ ARTIODACTILA

Кухороги	Bovidae
! * Дива коза	<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>

ПТИЦИ AVES

РАЗРЕД ГМУРЕЦОПОДОБНИ PODICIPEDIFORMES

Сем. Гмурцови	Podicipedidae
Череноврат гмурец	<i>Podiceps grisegena</i>
Черноврат гмурец	<i>Podiceps nigricollis</i>

РАЗРЕД ПЕЛИКАНОПОДОБНИ PELECANIFORMES

Сем. Корморанови	Phalacrocoracidae
! Малък корморан	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>
! Среден корморан	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>
Сем. Пеликанови	Pelecanidae
! Къдроглав пеликан	<i>Pelecanus crispus</i>
! Розов пеликан	<i>Pelecanus onocrotalus</i>

РАЗРЕД ЩЪРКЕЛОПОДОБНИ CICONIIFORMES

Сем. Чаплови	Ardeidae
! Гривеста чапла	<i>Ardeola ralloides</i>
! Ръждива чапла	<i>Ardea purpurea</i>
! Голям воден бик	<i>Botaurus stellaris</i>
! Голяма бяла чапла	<i>Egretta alba</i>
! Малка бяла чапла	<i>Egretta garzetta</i>
! Малък воден бик	<i>Ixobrychus minutus</i>
! Нощна чапла	<i>Nycticorax nycticorax</i>
Сем. Щъркелови	Ciconiidae
! Бял щъркел	<i>Ciconia ciconia</i>
! Черен щъркел	<i>Ciconia nigra</i>
Сем. Ибисови	Threskiornithidae
! Бяла лопатарка	<i>Platalea leucorodia</i>
! Блестящ ибис	<i>Plegadis falcinellus</i>

РАЗРЕД ГЪСКОПОДОБНИ ANSERIFORMES

oo

Сем. Патицови	Anatidae
Голяма белочела гъска	Anser albifrons
Сива гъска	Anser anser
! Малка белочела гъска	Anser erythropus
! Белоока потапница	Aythya nyroca
! Червеногуша гъска	Branta ruficollis
! Тундров лебед	Cygnus bewickii
! Поен лебед	Cygnus cygnus
! Мраморна патица	Marmaronetta angustirostris
! Малък нирец	Mergus albellus
! Тръноопашата патица	Oxyura leucocephala
! Ръждив ангъч	Tadorna ferruginea
Бял ангъч	Tadorna tadorna

oo

РАЗРЕД СОКОЛОПОДОБНИ FALCONIFORMES

oo

Сем. Орли рибари	Pandionidae
! Орел рибар	Pandion haliaetus
Сем. Ястребови	Accipitridae
! Късопръст ястреб	Accipiter brevipes
! Черен лешояд	Aegypius monachus
! Скален орел	Aquila chrysaetos
! Голям креслив орел	Aquila clanga
! Кръстат (царски) орел	Aquila heliaca
! Малък креслив орел	Aquila pomarina
! Белоопашат мишелов	Buteo rufinus
! Орел змияр	Circaetus gallicus
! Тръстикова блатар	Circus aeruginosus
! Полски блатар	Circus cyaneus
! Степен блатар	Circus macrourus
! Ливаден блатар	Circus pygargus
! * Орел змияр	Circaetus gallicus
! Брадат лешояд	Gypaetus barbatus
! Белоглав лешояд	Gyps fulvus
! Белоопашат морски орел	Haliaeetus albicilla
! Ястребов орел	Hieraetus fasciatus
! Малък орел	Hieraetus pennatus
! Черна каня	Milvus migrans
! Червена каня	Milvus milvus
! Египетски лешояд	Neophron percnopterus
! Осояд	Pernis apivorus
Сем. Соколови	Falconidae
Ловен сокол	Falco cherrug
! Малък сокол	Falco columbarius
! Средиземноморски сокол	Falco eleonorae
! Белошипа ветрушка	Falco naumanni
! Сокол скитник	Falco peregrinus
Вечерна ветрушка	Falco vespertinus

oo

РАЗРЕД КОКОШОПОДОБНИ GALLIFORMES

oo

Сем. Фазанови	Phasianidae
---------------	-------------

Планински кеклик	<i>Alectoris graeca graeca</i>
! Лещарка	<i>Bonasa bonasia</i>
! Глухар	<i>Tetrao urogallus</i>

РАЗРЕД ЖЕРАВОПОДОБНИ GRUIFORMES

Сем. Жеравови	Gruidae
! Сив жерав	<i>Grus grus</i>
Сем. Дроплови	Otididae
! * Дропла	<i>Otis tarda</i>
Сем. Дърдавцови	Rallidae
! Ливаден дърдавец	<i>Crex crex</i>
! Голяма пъструшка	<i>Porzana porzana</i>
! Средна пъструшка	<i>Porzana parva</i>
! Малка пъструшка	<i>Porzana pusilla</i>

РАЗРЕД ДЪЖДО-СВИРЦОПОДОБНИ CHARADRIIFORMES

Сем. Туриликови	Burhinidae
! Турилик	<i>Burhinus oedicephalus</i>
Сем. Дъждосвирици	Charadriidae
Морски дъждосвирец	<i>Charadrius alexandrinus</i>
! Златистопер дъждосвирец	<i>Pluvialis apricaria</i>
Сем. Бекасови	Scolopacidae
Плоскоклюн блатобегач	<i>Limicola falcinellus</i>
! Тъноклюн свирец	<i>Numenius tenuirostris</i>
! Плоскоклюн листоног	<i>Phalaropus fulicarius</i>
! Бойник	<i>Philomachus pugnax</i>
! Малък горски водобегач	<i>Tringa glareola</i>
* Малък червеноног водобегач	<i>Tringa totanus</i>
Сем. Саблеклюнови	Recurvirostridae
! Кокилобегач	<i>Himantopus himantopus</i>
! Саблеклюн	<i>Recurvirostra avoseta</i>
Сем. Листоногови	Phalaropodidae
! Тъноклюн листоног	<i>Phalaropus lobatus</i>
Сем. Огърличникови	Glareolidae
! Чернокрил огърличник	<i>Glareola nordmanni</i>
! Кафявокрил огърличник	<i>Glareola pratensis</i>
Сем. Чайкови	Lariidae
! Белобуза рибарка	<i>Chlidonias hybridus</i>
! Белокрила рибарка	<i>Chlidonias leucopterus</i>
! Черна рибарка	<i>Chlidonias niger</i>
! Дебелоклюна рибарка	<i>Geochelidon nilotica</i>
! Дългоклюна чайка	<i>Larus genei</i>
! Малка черноглава чайка	<i>Larus melanocephalus</i>
! Белочела рибарка	<i>Sterna albifrons</i>
! Каспийска рибарка	<i>Sterna caspia</i>
! Речна рибарка	<i>Sterna hirundo</i>
! Гривеста рибарка	<i>Sterna sandvicensis</i>

РАЗРЕД СОВОПОДОБНИ STIGIFORMES

Сем. Същински сови	Strigidae
! Пернатонога кукумявка	<i>Aegolius funereus</i>

!	Блатна сова	<i>Asio flammeus</i>
!	Бухал	<i>Bubo bubo</i>
!	Врабчова кукумявка	<i>Glaucidium passerinum</i>
!	Уралска улулица	<i>Strix uralensis</i>

РАЗРЕД CAPRIMULGIFORMES
КОЗОДОЕПОДОБНИ

	Сем. Козодоеви	Caprimulgidae
!	Козодой	<i>Caprimulgus europaeus</i>

РАЗРЕД CORACIIFORMES
СИНЯВИЦОПОДОБНИ

	Сем. Земеродни рибарчета	Alcedinidae
!	Земеродно рибарче	<i>Alcedo atthis</i>
	Сем. Пчелоядови	Meropidae
	Обикновен пчелояд	<i>Merops apiaster</i>
	Сем. Синявицови	Coraciidae
!	Синявица	<i>Coracias garrulus</i>

РАЗРЕД PICIFORMES
КЪЛВАЧОПОДОБНИ

	Сем. Кълвачови	Picidae
!	Сирийски пъстър кълвач	<i>Dendrocopos syriacus</i>
!	Среден пъстър кълвач	<i>Dendrocopos medius</i>
!	Белогръб кълвач	<i>Dendrocopos leucotos</i>
!	Черен кълвач	<i>Dryocopus martius</i>
!	Трипръст кълвач	<i>Picoides tridactylus</i>
!	Сив кълвач	<i>Picus canus</i>

РАЗРЕД PASSERIFORMES
ВРАБЧОПОДОБНИ

	Сем. Чучулигови	Alaudidae
!	Късопръста чучулига	<i>Calandrella brachydactyla</i>
!	Горска чучулига	<i>Lullula arborea</i>
!	Дебелоклюна чучулига	<i>Melanocorypha calandra</i>
	Сем. Лястовицови	Hirundinidae
	Брегова лястовица	<i>Riparia riparia</i>
	Сем. Стърчиопашкови	Motacillidae
!	Полска бърбрия	<i>Anthus campestris</i>
	Сем. Сврачкови	Laniidae
!	Червеногрба сврачка	<i>Lanius collurio</i>
!	Черночела сврачка	<i>Lanius minor</i>
	Белочела сврачка	<i>Lanius nubicus</i>
	Сем. Дроздови	Turdidae
	Трънковче	<i>Cercotrichas galactotes</i>
	Син скален дрозд	<i>Monticola solitarius</i>
*	Испанско каменарче	<i>Oenanthe hispanica</i>
	Черногрбо каменарче	<i>Oenanthe pleshanka</i>
*	Градинска червеноопашка	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
	Сем. Коприварчеви	Sylviidae
!	Водно шаварче	<i>Acrocephalus paludicola</i>
!	Голям маслинов присмехулник	<i>Hippolais olivetorum</i>

Червеногушо коприварче	<i>Sylvia cantillans</i>
Орфеево коприварче	<i>Sylvia hortensis</i>
! Ястребогушо коприварче	<i>Sylvia nisoria</i>
Малко черноглаво коприварче	<i>Sylvia melanocephala</i>
Сем. Мухоловкови	Muscicapidae
! Червеногуша мухоловка	<i>Ficedula parva</i>
! Беловрата мухоловка	<i>Ficedula albicollis</i>
! Полубеловрата мухоловка	<i>Ficedula semitorquata</i>
Сем. Зидаркови	Sittidae
Скална зидарка	<i>Sitta neumayer</i>
Сем. Скалолазкови	Tichodromadidae
Скалолазка	<i>Tichodroma muraria</i>
Сем. Вранови	Corvidae
Жълтоклюна гарга	<i>Pyrrhocorax graculus</i>
Сем. Вrabчови	Passeridae
Скално врабче	<i>Petronia petronia</i>
Сем. Овесаркови	Emberizidae
! Градинска овесарка	<i>Emberiza hortulana</i>

oo

ВЛЕЧУГИ REPTILIA

oo

РАЗРЕД КОСТЕНУРКИ TESTUDINES

oo

Сем. Сухоземни костенурки	Testudinidae
! * Шипобедрена костенурка	<i>Testudo graeca</i>
! * Шипоопашата костенурка	<i>Testudo hermanni</i>
Сем. Блатни костенурки	Emydidae
! * Обикновена блатна костенурка	<i>Emys orbicularis</i>
Южна блатна костенурка	<i>Mauremys rivulata</i>

oo

РАЗРЕД ЗМИИ OPHIDIA

oo

Сем. Отровници	Viperidae
Остромуцунеста усойница	<i>Vipera ursinii</i>
Сем. Смокове	Colubridae
Черноврата стрелушка	<i>Platyceps collaris</i>
! * Леопардов смок	<i>Zamenis situla</i>
! * Ивичест смок	<i>Elaphe quatuorlineata</i>
! * Пъстър смок	<i>Elaphe sauromates</i>

oo

ЗЕМНОВОДНИ AMPHIBIA

oo

РАЗРЕД ОПАШАТИ CAUDATA

oo

Сем. Саламандрови	Salamandridae
Алпийски тритон	<i>Triturus alpestris</i>
! * Голям гребенест тритон	<i>Triturus cristatus</i>

oo

РАЗРЕД БЕЗОПАШАТИ ANURA

oo

Сем. Бумки	Dissoglossidae
! * Червенкоремна бумка	<i>Bombina bombina</i>
! * Жълтокоремна бумка	<i>Bombina variegata</i>
Сем. Жаби дървесници	Hylidae
Жаба дървесница	<i>Hyla arborea</i>
Сем. Чесновници	Pelobatidae

Обикновена чесновница	<i>Pelobates fuscus</i>
Балканска чесновница	<i>Pelobates syriacus balcanicus</i>
Сем. Водни жаби	Ranidae
Дългокрака горска жаба	<i>Rana dalmatina</i>
Планинска водна жаба	<i>Rana temporaria</i>

РИБИ PISCES

РАЗРЕД АСІPENSERIFORMES
ЕСЕТРОПОДОБНИ

Сем. Есетрови	Acipenseridae
Руска есетра	<i>Acipenser guildenstaedi</i>
Шип	<i>Acipenser nudiventris</i>
Чига	<i>Acipenser ruthenus</i>
Пъструга	<i>Acipenser stellatus</i>
! * Немска есетра	<i>Acipenser sturio</i>
Моруна	<i>Huso huso</i>

РАЗРЕД SALMONIFORMES
ПЪСТЪРВОПОДОБНИ

Сем. Пъстървови	Salmonidae
! * Дунавска пъстърва	<i>Hucho hucho</i>

РАЗРЕД CYPRINIFORMES
ШАРАНОПОДОБНИ

Сем. Шаранови	Cyprinidae
! * Распер	<i>Aspius aspius</i>
! * Белопера кротушка	<i>Gobio albipinatus</i>
! * Малка кротушка	<i>Gobio uranoscopus</i>
! * Горчивка	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>
Сем. Виюнови	Cobitidae
! * Виюн	<i>Misgurnus fossilis</i>
Струмски гулеш	<i>Noemacheilus breschi</i>
! * Балкански щипок	<i>Sabanejewia aurata</i>

РАЗРЕД PERCIFORMES
КОСТУРОПОДОБНИ

Сем. Костурови	Percidae
! Ивичест бибан	<i>Gymnocephalus schraetzer</i>
! * Малка вретенарка	<i>Zingel streber</i>

РАЗРЕД CLUPEIFORMES
СЕЛДОПОДОБНИ

Сем. Селдови	Clupeidae
! * Карагъоз	<i>Alosa pontica</i>
* Малка дунавска скумрия	<i>Alosa caspia nordmani</i>
* Резовски карагъоз	<i>Alosa caspia bulgarica</i>
* Блеч	<i>Alosa maeotica</i>
! * Средиземноморска финта	<i>Alosa fallax</i>

РАЗРЕД SCORPAENIFORMES

СКОРПИДОПОДОБНИ

Сем. Главочи	Cottidae
! * Главоч	Cottus gobio

2. БЕЗГРЪБНАЧНИ 2. INVERTEBRATES

НАСЕКОМИ INSECTA

РАЗРЕД БРЪМБАРИ COLEOPTERA

Сем. Бръмбари бегачи	Carabidae
! * Бръмбар рогач	Lucanus cervus
! * Алпийска розалиа	Rosalia alpina

РАЗРЕД ПЕПЕРУДИ LEPIDOPTERA

Балканска жълтушка	Colias balcanica
Родопска кадифянка	Erebia rhodopensis
Аполон червен	Parnassius apollo
Розово нощно пауново око	Perisomena caesigema

РАЗРЕД ЦИПОКРИЛИ HYMENOPTERA

Сем. Мравки	Formicidae
Червена горска мравка	Formica rufa

МОЛЮСКИ MOLLUSCS

РАЗРЕД МИДИ BIVALVIA

Сем. Бисерни миди	Unionoidae
! * Бисерна мида	Unio crassus

3. РАСТЕНИЯ 3. PLANTS

ОТДЕЛ ПЛАУНООБРАЗНИ LICOPODIOPHYTA

Сем. Плаунови	Lycopodiaceae
Сплескан дифазиаструм	Diphasiastrum complanatum
Блатна ликоподиела	Lycopodiella inundata (Lepidotis inundata)

ОТДЕЛ ПАПРАТОВИДНИ POLYPODIOPHYTA

Сем. Разковничеви	Marsileaceae
! * Четирилистно разковниче	Marsilea quadrifolia
Сем. Царскопапратови	Osmundaceae
Царска папрат	Osmunda regalis
Лейкови	Salviniaceae
Плаваща лейка	Salvinia natans
Телиптеридови	Thelypteridaceae
Блатен телиптерис	Thelypteris palustris

ОТДЕЛ ПОКРИТОСЕМЕННИ MAGNOLOPHYTA

	Сем. Лаваницови	Alismataceae
! *	Парнасиева калдезия	Caldesia parnassifolia
	Сем. Кокичеви	Amaryllidaceae
	Пясъчна лилия	Pancreatium maritimum
	Сем. Сенникоцветни	Apiaceae
!	Пълзяща целина	Apium repens
	Приморски ветрогон	Eryngium maritimum
	Сем. Сложноцветни	Asteraceae
!	Тракийски равнец	Achillea thracica
	Имануелова метличина	Centaurea immanuelis- loewii
	Кернерова метличина	Centaurea kernerana
	Румелийска метличина	Centaurea rumelica
	Бодлив миск	Jurinea tzar-ferdinandii
	Еделвайс	Leontopodium alpinum
! *	Сибирски див тютюн	Ligularia sibirica
	Морски отантус	Otanthus maritimus
	Български сърпец	Serratula bulgarica
	Сем. Кръстоцветни	Brassicaceae
	Черноморска ауруния	Aurinia uechtritziiana (Lepidotrichum uechtritziatum)
	Ароматна матиола	Matthiola odoratissima
	Сем. Камбанкови	Campanulaceae
	Вълнеста камбанка	Campanula lanata
	Широколистна камбанка	Campanula latifolia
	Българско вятърче	Jasione bulgarica
	Сем. Карамфилови	Caryophyllaceae
	Картъловиден карамфил	Dianthus nardiformis
!	Урумов карамфил	Dianthus urumoffii
	Текирска мишорка	Gypsophylla tekirae
	Велчево плюскавиче	Silene velcevii
	Сем. Дебелецови	Crassulaceae
	Костова тлъстига	Sedum kostovi
	Сем. Острицови	Cyperaceae
	Ръждива острица	Carex ferruginea
	Тинеста острица	Carex limosa
	Режещ кладиум	Cladium mariscus
! *	Карниолска пушица	Eleocharis carniolica
	Белардиева кобрезия	Kobresia myosuroides (Elyna bellardii)
	Сем. Росянкови	Droseraceae
! *	Жлезиста алдрованда	Aldrovanda vesiculosa
	Сем. Пиренови	Ericaceae
	Странджанска зеленика	Rhododendron ponticum
!	Кавказка боровинка	Vaccinium arctostaphyllos
	Сем. Бобови	Fabaceae
!	Айтоски клин	Astracantha aitosenis
	Тракийски клин	Astracantha thracica (Astragalus thracicus)
!	Алпийско сграбиче	Astragalus alopecurus (A. centralpinus)
!	Мехуресточашково сграбиче	Astragalus physocalix
	Ковачев зановец	Chamaecytisus kovacevii
	Едноцветна конска подкова	Hippocrepis unisiliquosa
	Сем. Букови	Fagaceae
	Пърнар	Quercus coccifera
	Странджански дъб	Quercus hartwissiana
	Сем. Водянкови	Hydrocharitaceae
	Алоеvidен стратиотес	Stratiotes aloides
	Сем. Перуникови	Iridaceae

Оливиеров минзухар	<i>Crocus olivieri</i>
Томасиниев минзухар	<i>Crocus tommasinianus</i>
Сем. Устноцветни	Lamiaceae
Украинска коча билка	<i>Nepeta ucrainica</i>
Переста какула	<i>Salvia pinnata</i>
Кримска какула	<i>Salvia scabiosifolia</i>
Сем. Лентибулариеви	Lentibulariaceae
Южна мехурка	<i>Utricularia ausrtalis (U. neglecta)</i>
Сем. Кремови	Liliaceae
! Давидов мразовец	<i>Colchicum davidovii</i>
Дряновска ведрица	<i>Fritillaria drenovskii</i>
Гусихиева ведрица	<i>Fritillaria gussichiae</i>
Източна ведрица	<i>Fritillaria orientalis</i>
Стрибърнова ведрица	<i>Fritillaria stribnyi</i>
! Жълт крем	<i>Lilium jankae</i>
! Родопски крем	<i>Lilium rhodopaeum</i>
Блестящо лале	<i>Tulipa splendens</i>
Тракийско лале	<i>Tulipa thracica (T. hageri)</i>
Сем. Воднодетелинови	Menyanthaceae
Трилистна водна детелина	<i>Menyanthes trifoliata</i>
Щитолистни какички	<i>Nymphoides peltata</i>
Сем. Блатни рози	Nymphaeaceae
Бърдуче	<i>Nuphar lutea</i>
Водна роза	<i>Nymphaea alba</i>
Сем. Салепови	Orchidaceaea
! * Венерино пантофче	<i>Cypripedium calceolus</i>
Месночервена дактилориза	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
Калописиева дактилориза	<i>Dactylorhiza kalopissii</i>
Пълзяща гудиера	<i>Goodyera repens</i>
Блатна хамарбия	<i>Hammarbia paludosa</i>
Едногрудков херминиум	<i>Herminium monorchis</i>
! * Лъзелов липарис	<i>Liparis loeselii</i>
Палешников серапиас	Serapias vomeraceae
Сем. Божурови	Paeoniaceae
! Теснолистен божур	<i>Paeonia tenuifolia</i>
Сем. Саркофаеви	Plumbaginaceae
Татарска змийска трева	<i>Goniolimon tataricum</i>
Маноловска гърлица	<i>Limonium asterotrichum</i>
Българска гърлица	<i>Limonium bulgaricum</i>
Сем. Житни	Poaceae
Коленчато диво жито	<i>Aegilops geniculata (A. lorentii)</i>
Маркграфово диво жито	<i>Aegilops markgrafii (A. dichasians)</i>
Крайбрежен пирей	<i>Agropyron litorale</i>
Тракийска класица	<i>Alopecurus thracicus</i>
Едрокласа овсига	<i>Bromus lanceolatus</i>
Съчленен коринефорус	<i>Corynephorus divaricatus</i>
Пиринска власатка	<i>Festuca pirinica</i>
Айтоска ливадина	<i>Poa aitosenis</i>
Пиринска ливадина	<i>Poa pirinica</i>
Родопска дива ръж	<i>Secale rhodopaeum</i>
Мизийска овсига	<i>Bromus moesiacus</i>
Гъстоцветен пирей	<i>Elymus picnanthus (Agropyron litorale)</i>
Сем. Лападови	Polygonaceae
! Рилски ревен	<i>Rheum rhaponticum</i>
Сем. Лютикови	Ranunculaceae
Волжки горицвет	<i>Adonis volgensis</i>

Нарцисовидна съсънка	<i>Anemone narcissiflora</i>
Кладенчево лютиче	<i>Ranunculus fontanus</i>
Сем. Розоцветни	Rosaceae
Меколистно шапиче	<i>Alchemilla mollis</i>
! Емилипопово прозорче	<i>Potentilla emili-popii</i>
Мочурно прозорче	<i>Potentilla palustris</i>
Сем. Каменоломки	Saxifragaceae
Жълта каменоломка	<i>Saxifraga aizoides</i>
Оклопова каменоломка	<i>Saxifraga androsacea</i>
Рохелова каменоломка	<i>Saxifraga marginata</i>
Азиатска каменоломка	<i>Saxifraga mollis</i>
Сем. Живеничеви	Scrophulariaceae
Лежаща лндерния	<i>Lindernia procumbens</i>
Диекианов лопен	<i>Verbascum dieckianum</i>
! Пурпурен лопен	<i>Verbascum purpureum</i>
Черноморско великденче	<i>Veronica euxina</i>
! Търилово великденче	<i>Veronica turrilliana</i>
Сем. Джулюнови	Trapaceae
Дяволски орех	<i>Trapa natans</i>
Сем. Дилянкови	Valerianeae
! Келереров центратус	<i>Centranthus kellererii</i>
Сем. Теменугови	Violaceae
Дългошпореста теменуга	<i>Viola delphinantha</i>

ОТДЕЛ МЪХОВЕ

BRYOPHYTA

! *	<i>Buxbaumia viridis</i>
! *	<i>Dicranum viride</i>
! *	<i>Drepanocladus vernicosus</i>
! *	<i>Mannia triandra</i>
	<i>Meesia longiseta</i>

Приложение № 3 към чл. 37
(Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

(Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Знакът "(I)" означава, че за вида се отнасят разпоредбите на чл. 70, т. 1, буква "б".

1. ГРЪБНАЧНИ

1. VERTEBRATES

БОЗАЙНИЦИ

MAMMALIA

РАЗРЕД НАСЕКОМОЯДНИ

INSECTIVORA

Сем. Таралежи	Erinaceidae
Таралеж	<i>Erinaceus concolor</i>
Сем. Земеровки	Soricidae
Етруска земеровка	<i>Suncus etruscus</i>

РАЗРЕД ПРИЛЕПИ

CHIROPTERA

Сем. Подковоноси прилепи	Rhinolophidae
Средиземноморски подковонос	<i>Rhinolophus blasii</i>
Южен подковонос	<i>Rhinolophus euryale</i>

Голям подковонос	Rhinolophus ferrumequinum
Малък подковонос	Rhinolophus hipposideros
Подковонос на Мехели	Rhinolophus mehelyi
Сем. Булдогови прилепи	Molossidae
Булдогов прилеп	Tadarida teniotis
Сем. Гладконоси прилепи	Vespertilionidae
Широкоух прилеп	Barbastella barbastellus
Северен вечерник	Eptesicus nilssoni
Полунощен прилеп	Eptesicus serotinus
Савиево прилепче	Hypsugo savii
Дългокрил прилеп	Miniopterus schreibersi
Златист нощник	Myotis aurescens
Дългоух нощник	Myotis bechsteini
Остроух нощник	Myotis blythi
Нощник на Брандт	Myotis brandti
Дългопръст нощник	Myotis capaccinii
Воден нощник	Myotis daubentoni
Езерен нощник	Myotis dasycneme
Мустакат нощник	Myotis mystacinus
Трицветен нощник	Myotis emarginatus
Голям нощник	Myotis myotis
Нощник на Натерер	Myotis nattereri
Голям вечерник	Nyctalus lasiopterus
Малък вечерник	Nyctalus leisleri
Ръждив вечерник	Nyctalus noctula
Кафяво прилепче	Pipistrellus pipistrellus
Прилеп на Натюзий	Pipistrellus nathusii
Средиземноморско прилепче	Pipistrellus kuhlii
Малко кафяво прилепче	Pipistrellus pygmaeus
Кафяв дългоух прилеп	Plecotus auritus
Сив дългоух прилеп	Plecotus austriacus
Двувцветен прилеп	Vespertilio murinus

РАЗРЕД ГРИЗАЧИ RODENTIA

Сем. Сънливци	Gliridae
Мишевиден сънливец	Myomimus roachi
Лешников сънливец	Muscardinus avellanarius
Сем. Скачащи мишки	Dipodidae
Скачаща (степна) мишка	Sicista subtilis
Сем. Хомяци	Cricetidae
Добруджански (среден) хомяк	Cricetus cricetus
Сив (малък) хомяк	Cricetulus migratorius
Обикновен (голям) хомяк	Mesocricetus newtoni

РАЗРЕД ХИЩНИЦИ CARNIVORA

Сем. Мечки	Ursidae
Кафява мечка	Ursus arctos (I)
Сем. Порови	Mustelidae
Видра	Lutra lutra (I)
Златка	Martes martes
Невестулка	Mustela nivalis
Степен пор	Vormela eversmanni
Пъстър пор	Vormela peregusna
Сем. Котки	Felidae

РАЗРЕД ЦИКОНИФОРМИ

ЩЪРКЕЛОПОДОБНИ

Сем. Чаплови	Ardeidae
Гривеста чапла	Ardeola ralloides
Ръждива чапла	Ardea purpurea
Сива чапла	Ardea cinerea
Голям воден бик	Botaurus stellaris
Биволска чапла	Bubulcus ibis (I)
Голяма бяла чапла	Egretta alba
Малка бяла чапла	Egretta garzetta (I)
Малък воден бик	Ixobrychus minutus
Нощна чапла	Nycticorax nycticorax
Сем. Щъркелови	Ciconiidae
Бял щъркел	Ciconia ciconia
Черен щъркел	Ciconia nigra (I)
Сем. Ибисови	Threskiornithidae
Бяла лопатарка	Platalea leucorodia (I)
Блестящ ибис	Plegadis falcinellus
Сем. Фламингови	Phoenicopteridae
Розово фламинго	Phoenicopus ruber (I)

РАЗРЕД ГЪСКОПОДОБНИ АНСЕРИФОРМИ

Сем. Патицови	Anatidae
Сърпокрила патица	Anas falcata
Сива патица	Anas strepera
Малка белочела гъска	Anser erythropus
Посевна гъска	Anser fabalis
Сива гъска	Anser anser
Снежна гъска	Anser caerulescens
Белоока потапница	Aythya nyroca (I)
Кафявоглава потапница	Aythya ferina
Планинска потапница	Aythya marila
Червеногуша гъска	Branta ruficollis (I)
Звънарка	Bucephala clangula
Ледена потапница	Clangula hyemalis
Тундров лебед	Cygnus bewickii
Ням лебед	Cygnus olor
Поен лебед	Cygnus cygnus
Мраморна патица	Marmaronetta angustirostris
Кадифена потапница	Melanitta fusca
Траурна потапница	Melanitta nigra
Малък нирец	Mergus albellus
Голям нирец	Mergus merganser
Среден нирец	Mergus serrator
Червеноклюна потапница	Netta rufina
Тръноопашата потапница	Oxyura leucocephala (I)
Обикновена гага	Somateria mollissima
Ръждив ангъч	Tadorna ferruginea
Бял ангъч	Tadorna tadorna

РАЗРЕД СОКОЛОПОДОБНИ ФАЛКОНИФОРМИ

Сем. Орли рибари	Pandionidae
Орел рибар	Pandion haliaetus (I)
Сем. Ястребови	Accipitridae
Късопръст ястреб	Accipiter brevipes (I)
Голям ястреб	Accipiter gentilis (I)
Малък ястреб	Accipiter nisus (I)
Черен лешояд	Aegyptius monachus (I)
Скален орел	Aquila chrysaetos (I)
Голям креслив орел	Aquila clanga (I)
Кръстат (царски) орел	Aquila heliaca
Малък креслив орел	Aquila pomarina (I)
Степен орел	Aquila rapax
Обикновен мишелов	Buteo buteo (I)
Северен мишелов	Buteo lagopus (I)
Белоопашат мишелов	Buteo rufinus (I)
Орел змияр	Circaetus gallicus (I)
Тръстиков блатар	Circus aeruginosus (I)
Полски блатар	Circus cyaneus (I)
Степен блатар	Circus macrourus (I)
Ливаден блатар	Circus pygargus (I)
Пепелява каня	Elanus caeruleus (I)
Брадат лешояд	Gypaetus barbatus (I)
Белоглав лешояд	Gyps fulvus (I)
Белоопашат морски орел	Haliaeetus albicilla
Ястребов орел	Hieraetus fasciatus (I)
Малък орел	Hieraetus pennatus (I)
Черна каня	Milvus migrans (I)
Червена каня	Milvus milvus (I)
Египетски лешояд	Neophron percnopterus (I)
Осояд	Pernis apivorus (I)
Сем. Соколови	Falconidae
Далматински сокол	Falco biarmicus (I)
Ловен сокол	Falco cherrug (I)
Малък сокол	Falco columbarius (I)
Средиземноморски сокол	Falco eleonora (I)
Белошипа ветрушка	Falco naumanni (I)
Сокол скитник	Falco peregrinus
Орко	Falco subbuteo (I)
Черношипа ветрушка (керкенез)	Falco tinnunculus (I)
Вечерна ветрушка	Falco vespertinus (I)

РАЗРЕД
КОКОШОПОДОБНИ

GALLIFORMES

Сем. Фазанови
Лещарка

Phasianidae
Bonasa bonasia

РАЗРЕД
ЖЕРАВОПОДОБНИ

GRUIFORMES

Сем. Жеравови
Момин жерав
Сив жерав
Сем. Дърдавцови
Ливаден дърдавец

Gruidae
Anthropoides virgo
Grus grus (I)
Rallidae
Crex crex

Зеленоножка	Gallinula chloropus
Голяма пъструшка	Porzana porzana
Средна пъструшка	Porzana parva
Малка пъструшка	Porzana pusilla
Воден дърдавец	Rallus aquaticus
Сем. Дроплови	Otididae
Дропла	Otis tarda (I)
Стрепет	Tetrax tetrax (I)

РАЗРЕД ДЪЖДОСВИРЦОПОДОБНИ

CHARADRIIFORMES

Сем. Туриликови	Burhinidae
Турилик	Burhinus oedicephalus
Сем. Дъждосвирици	Charadriidae
Каменообръщач	Arenaria interpres
Морски дъждосвирец	Charadrius alexandrinus
Речен дъждосвирец	Charadrius dubius
Пясъчен дъждосвирец	Charadrius hiaticula
Планински дъждосвирец	Eudromias morinellus
Шипокрила калугерица	Haplopterus spinosus
Златистопер дъждосвирец	Pluvialis apricaria
Сребристопер дъждосвирец	Pluvialis squatarola
Обикновена калугерица	Vanellus vanellus
Белоопашата калугерица	Vanellus leucurus
Сем. Стридоядови	Haematopidae
Стридояд	Haematopus ostralegus
Сем. Бекасови	Scolopacidae
Късокрил кюкавец	Actitis hypoleucos
Трипръст брегобегач	Calidris alba
Тъмногръд брегобегач	Calidris alpina
Голям брегобегач	Calidris canutus
Кривоклюн брегобегач	Calidris ferruginea
Малък брегобегач	Calidris minuta
Сив брегобегач	Calidris temminckii
Голяма бекачина	Gallinago media
Плоскоклюн блатобегач	Limicola falcinellus
Черноопашат крайбрежен бекас	Limosa limosa
Пъстроопашат крайбрежен бекас	Limosa lapponica
Малка бекачина	Lymnocyptes minimus
Голям свирец	Numenius arquata
Малък свирец	Numenius phaeopus
Тъноклюн свирец	Numenius tenuirostris
Бойник	Philomachus pugnax
Голям червеноног водобегач	Tringa erythropus
Малък горски водобегач	Tringa glareola
Голям зеленоног водобегач	Tringa nebularia
Голям горски водобегач	Tringa ochropus
Малък зеленоног водобегач	Tringa stagnatilis
Малък червеноног водобегач	Tringa totanus
Жълтокрак брегобегач	Xenus cinereus
Сем. Саблеклюнови	Recurvirostridae
Коклобегач	Himantopus himantopus
Саблеклюн	Recurvirostra avosetta
Сем. Листоногови	Phalaropodidae

Тънкоклюн листоног	Phalaropus lobatus
Плоскоклюн листоног	Phalaropus fulicarius
Сем. Огърличникови	Glareolidae
Кафявокрил огърличник	Glareola pratincola
Чернокрил огърличник	Glareola nordmanni
Сем. Чайкови	Lariidae
Белобуза рибарка	Chlidonias hybridus
Белокрила рибарка	Chlidonias leucopterus
Черна рибарка	Chlidonias niger
Дебелоклюна рибарка	Geochelidon nilotica
Чайка буревестница	Larus canus
Малка черногърба чайка	Larus fuscus
Дългоклюна чайка	Larus genei
Голяма черногърба чайка	Larus marinus
Малка черноглава чайка	Larus melanocephalus
Малка чайка	Larus minutus
Речна чайка	Larus ridibundus
Трипръста чайка	Rissa tridactyla
Белочела рибарка	Sterna albifrons
Каспийска рибарка	Sterna caspia
Речна рибарка	Sterna hirundo
Гривеста рибарка	Sterna sandvicensis
Полярна рибарка	Sterna paradisaea
Сем. Морелетникови	Stercorariidae
Голям морелетник	Stercorarius pomarinus
Среден морелетник	Stercorarius parasiticus

РАЗРЕД ГЪЛЪБОПОДОБНИ

COLUMBIFORMES

Сем. Пустинаркови	Pteroclididae
Пухопръста пустинарка	Syrnhaptus paradoxus
Сем. Гълъбови	Columbidae
Див скален гълъб	Columba livia livia (I)
Гълъб хралупар	Columba oenas

РАЗРЕД

CUCULIFORMES

КУКУВИЦОПОДОБНИ

Сем. Кукувицови	Cuculidae
Качулата кукувица	Clamator glandarius
Обикновена кукувица	Cuculus canorus

РАЗРЕД СОВОПОДОБНИ

STIGIFORMES

Сем. Забулени сови	Tytonidae
Забулена сова	Tyto alba (I)
Сем. Същински сови	Strigidae
Пернатонога кукумявка	Aegolius funereus (I)
Горска ушата сова	Asio otus (I)
Блатна сова	Asio flammeus (I)
Домашна кукумявка	Athene noctua (I)
Бухал	Bubo bubo (I)
Врабчова кукумявка	Glaucidium passerinum (I)
Снежна сова	Nyctea scandiaca (I)
Чухал	Otus scops (I)
Горска улулица	Strix aluco (I)

Уралска улулица *Strix uralensis* (I)
Ястребова сова *Surnia ulula* (I)

РАЗРЕД CAPRIMULGIFORMES

КОЗОДОЕПОДОБНИ

Сем. Козодоеви *Caprimulgidae*
Козодой *Caprimulgus europaeus*

РАЗРЕД APODIFORMES

БЪРЗОЛЕТОПОДОБНИ

Сем. Бързолетови *Apodidae*
Черен бързолет *Apus apus*
Алпийски бързолет *Apus melba*
Блед бързолет *Apus pallidus*

РАЗРЕД CORACIIFORMES

СИНЯВИЦОПОДОБНИ

Сем. Земеродни рибарчета *Alcedinidae*
Земеродно рибарче *Alcedo atthis*
Сем. Синявицови *Coraciidae*
Синявица *Coracias garrulus*
Сем. Папунякови *Upopidae*
Папуняк *Upupa epops*
Сем. Пчелоядови *Meropidae*
Зелен пчелояд *Merops persicus*

РАЗРЕД PICIFORMES

КЪЛВАЧОПОДОБНИ

Сем. Кълвачови *Picidae*
Черен кълвач *Dryocopus martius*
Голям пъстър кълвач *Dendrocopos major*
Сирийски пъстър кълвач *Dendrocopos syriacus*
Среден пъстър кълвач *Dendrocopos medius*
Белогръб кълвач *Dendrocopos leucotos*
Малък пъстър кълвач *Dendrocopos minor*
Въртошийка *Jynx torquilla*
Трипръст кълвач *Picoides tridactylus*
Сив кълвач *Picus canus*
Зелен кълвач *Picus viridis*

РАЗРЕД ВРАБЧОПОДОБНИ PASSERIFORMES

Сем. Чучулигови *Alaudidae*
Полска чучулига *Alauda arvensis*
Късопръста чучулига *Calandrella brachydactyla*
Сива чучулига *Calandrella rufescens*
Балканска чучулига *Eremophila alpestris*
Качулата чучулига *Galerida cristata*
Горска чучулига *Lullula arborea*
Дебелоклюна чучулига *Melanocorypha calandra*
Белокрила чучулига *Melanocorypha leucoptera*
Сем. Лястовицови *Hirundinidae*

Градска лястовица	<i>Delichon urbica</i>
Селска лястовица	<i>Hirundo rustica</i>
Червенокръста лястовица	<i>Hirundo daurica</i>
Скална лястовица	<i>Ptyonoprogne rupestris</i>
Брегова лястовица	<i>Riparia riparia</i>
Сем. Стърчиопашкови	Motacillidae
Полска бърбрица	<i>Anthus campestris</i>
Горска бърбрица	<i>Anthus trivialis</i>
Ливадна бърбрица	<i>Anthus pratensis</i>
Тундрова бърбрица	<i>Anthus cervinus</i>
Планинска бърбрица	<i>Anthus spinoletta</i>
Жълта стърчиопашка	<i>Motacilla flava</i>
Планинска стърчиопашка	<i>Motacilla cinerea</i>
Бяла стърчиопашка	<i>Motacilla alba</i>
Лимонена стърчиопашка	<i>Motacilla citreola</i>
Сем. Копринаркови	Bombycillidae
Копринарка	<i>Bombycilla garrulus</i>
Сем. Водни косове	Cinclidae
Воден кос	<i>Cinclus cinclus</i>
Сем. Орехчета	Troglodytidae
Орехче	<i>Troglodytes troglodytes</i>
Сем. Завирушкови	Prunellidae
Сивогуша завирушка	<i>Prunella modularis</i>
Пъстрогуша завирушка	<i>Prunella collaris</i>
Сем. Дроздови	Turdidae
Трънковче	<i>Cercotrichas galactotes</i>
Червеногръдка	<i>Erithacus rubecula</i>
Северен славей	<i>Luscinia luscinia</i>
Южен славей	<i>Luscinia megarhynchos</i>
Синьогушка	<i>Luscinia svecica</i>
Пъстър скален дрозд	<i>Monticola saxatilis</i>
Син скален дрозд	<i>Monticola solitarius</i>
Испанско каменарче	<i>Oenanthe hispanica</i>
Ориенталско каменарче	<i>Oenanthe isabellina</i>
Черно каменарче	<i>Oenanthe leucura</i>
Сиво каменарче	<i>Oenanthe oenanthe</i>
Черногърбо каменарче	<i>Oenanthe pleschanka</i>
Домашна червеноопашка	<i>Phoenicurus ochruros</i>
Градинска червеноопашка	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>
Ръждивогушо ливадарче	<i>Saxicola rubetra</i>
Черногушо ливадарче	<i>Saxicola torquata</i>
Белогуш дрозд	<i>Turdus torquatus</i>
Кос	<i>Turdus merula</i>
Черногуш дрозд	<i>Turdus ruficollis</i>
Хвойнов дрозд	<i>Turdus pilaris</i>
Поен дрозд	<i>Turdus philomelos</i>
Беловежд дрозд	<i>Turdus iliacus</i>
Имелов дрозд	<i>Turdus viscivorus</i>
Скално каменарче	<i>Oenanthe finschii</i>
Пустинно каменарче	<i>Oenanthe deserti</i>
Сем. Коприварчеви	Sylviidae
Индийско шаварче	<i>Acrocephalus agricola</i>
Тръстиково шаварче	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>
Градинско шаварче	<i>Acrocephalus dumetorum</i>
Мустакато шаварче	<i>Acrocephalus melanopogon</i>
Водно шаварче	<i>Acrocephalus paludicola</i>

Мочурно шаварче	<i>Acrocephalus palustris</i>
Крайбрежно шаварче	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
Блатно шаварче	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>
Свилено шаварче	<i>Cettia cetti</i>
Пъстроопашато шаварче	<i>Cisticola juncidis</i>
Малък маслинов присмехулник	<i>Hippolais pallida</i>
Голям маслинов	<i>Hippolais olivetorum</i> присмехулник
Градински присмехулник	<i>Hippolais icterina</i>
Полски цвъркач	<i>Locustella naevia</i>
Речен цвъркач	<i>Locustella fluviatilis</i>
Тръстиков цвъркач	<i>Locustella luscinioides</i>
Планински певец	<i>Phylloscopus bonelli</i>
Буков певец	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>
Елов певец	<i>Phylloscopus collybita</i>
Брезов певец	<i>Phylloscopus trochilus</i>
Червеногушо коприварче	<i>Sylvia cantillans</i>
Малко черноглаво коприварче	<i>Sylvia melanocephala</i>
Орфеево коприварче	<i>Sylvia hortensis</i>
Ястребогушо коприварче	<i>Sylvia nisoria</i>
Малко белогушо коприварче	<i>Sylvia curruca</i>
Голямо белогушо коприварче	<i>Sylvia communis</i>
Градинско коприварче	<i>Sylvia borin</i>
Голямо черноглаво коприварче	<i>Sylvia atricapilla</i>
Жълтоглаво кралче	<i>Regulus regulus</i>
Червеноглаво кралче	<i>Regulus ignicapillus</i>
Жълтоглав певец	<i>Phylloscopus proregullus</i>
Черногушо коприварче	<i>Sylvia rueppelli</i>
Сем. Мухоловкови	<i>Muscicapidae</i>
Сива мухоловка	<i>Muscicapa striata</i>
Червеногуша мухоловка	<i>Ficedula parva</i>
Беловрата мухоловка	<i>Ficedula albicollis</i>
Полубеловрата мухоловка	<i>Ficedula semitorquata</i>
Жалобна мухоловка	<i>Ficedula hypoleuca</i>
Сем. Мустакати синигери	<i>Timaliidae</i>
Мустакат синигер	<i>Panurus biarmicus</i>
Сем. Дългоопашати синигери	<i>Aegithalidae</i>
Дългоопашат синигер	<i>Aegithalos caudatus</i>
Сем. Синигерови	<i>Paridae</i>
Лъскавоглав синигер	<i>Parus palustris</i>
Жалобен синигер	<i>Parus lugubris</i>
Матовоглав синигер	<i>Parus montanus</i>
Качулат синигер	<i>Parus cristatus</i>
Черен синигер	<i>Parus ater</i>
Син синигер	<i>Parus caeruleus</i>
Голям синигер	<i>Parus major</i>
Сем. Зидаркови	<i>Sittidae</i>
Горска зидарка	<i>Sitta europaea</i>
Скална зидарка	<i>Sitta neumayer</i>
Сем. Скалолазкови	<i>Tichodromadidae</i>
Скалолазка	<i>Tichodroma muraria</i>
Сем. Дърволазкови	<i>Certhiidae</i>
Горска дърволазка	<i>Certhia familiaris</i>
Градинска дърволазка	<i>Certhia brachydactyla</i>
Сем. Торбогнезди синигери	<i>Remizidae</i>
Торбогнезд синигер	<i>Remiz pendulinus</i>

Южна блатна костенурка *Mauremys rivulata*

РАЗРЕД ГУЩЕРИ SAURIA

Сем. Гущери *Lacertidae*
Късокрак гущер *Ablepharus kitaibeli*
Живороден гущер *Lacerta vivipara*
Сем. Гекони *Geconidae*
Ношен гущер (гекон) *Cymnodactylus kotschy*
Змиеок гущер *Ophisops elegans*
Сем. Слепоци *Anguidae*
Слепок *Anguis fragilis*
Жълтокореман гущер *Ophisaurus apodus*

РАЗРЕД ЗМИИ OPHIDIA

Сем. Червейници *Typhlopidae*
Змия червейница *Typhlops vermicularis*
Сем. Бои *Boidae*
Змия пясъчница *Eryx jaculus (I)*
Сем. Смокове *Colubridae*
Тънък стрелец *Coluber najadum*
Голям стрелец *Coluber jugularis*
Черноврата стрелушка *Coluber rubriceps*
Медянка *Coronella austriaca*
Леопардов смок *Elaphe situla*
Ивичест смок *Elaphe quatuorlineata*
Пъстър смок *Elaphe sauromates*
Смок мишкар *Elaphe longissima*
Вдлъбнаточел смок *Malpolon monspessulanus*
Котешка змия *Telescopus fallax*
Сем. Отровници *Viperidae*
Остромуцунеста усойница *Vipera ursinii*

ЗЕМНОВОДНИ AMPHIBIA

РАЗРЕД ОПАШАТИ CAUDATA

Сем. Саламандрови *Salamandridae*
Дъждовник *Salamandra salamandra*
Алпийски тритон *Triturus alpestris*
Голям гребенест тритон *Triturus cristatus*
Добруджански тритон *Triturus dobrogicus*
Обикновен (малък) тритон *Triturus vulgaris*

РАЗРЕД БЕЗОПАШАТИ ANURA

Сем. Крастави жаби *Bufo*
Зелена крастава жаба *Bufo viridis*
Кафява крастава жаба *Bufo bufo*
Сем. Жаби дървесници *Hylidae*
Жаба дървесница *Hyla arborea*
Сем. Чесновници *Pelobatidae*
Обикновена чесновница *Pelobates fuscus*
Балканска чесновница *Pelobates syriacus balcanicus*
Сем. Водни жаби *Ranidae*

Гръцка дългокрака жаба	<i>Rana graeca</i>
Сем. Кръглоезичести жаби	Discoglossidae
Червенокоремна бумка	<i>Bombina bombina</i>
Жълтокоремна бумка	<i>Bombina variegata</i>

РИБИ PISCES

РАЗРЕД ЕСЕТРОПОДОБНИ ACIPENSERIFORMES

Немска есетра	<i>Acipenser sturio</i> (I)
---------------	-----------------------------

2. БЕЗГРЪБНАЧНИ 2. INVERTEBRATES

НАСЕКОМИ INSECTA

РАЗРЕД БРЪМБАРИ COLEOPTERA

Сем. Бръмбари бегачи	Carabidae
Бръмбар рогач	<i>Lucanus cervus</i>
Алпийска розалия	<i>Rosalia alpina</i>

РАЗРЕД ПЕПЕРУДИ LEPIDOPTERA

Балканска жълтушка	<i>Colias balcanica</i>
Родопска кадибянка	<i>Erebia rhodopensis</i>
Аполон червен	<i>Parnassius apollo</i> (I)
Розово нощно пауново око	<i>Perisomena caesigema</i>

РАЗРЕД ЦИПОКРИЛИ HYMENOPTERA

Сем. Мравки	Formicidae
Червена горска мравка	<i>Formica rufa</i>

3. РАСТЕНИЯ 3. PLANTS

ОТДЕЛ ПЛАУНООБРАЗНИ LICOPODIOPHYTA

Сем. Шилолистни	Isoetaceae
Езерен шилолист	<i>Isoetes lacustris</i>
Сем. Плаунови	Lycopodiaceae
Алпийски дифазиаструм	<i>Diphasiastrum alpinum</i>
Сплескан дифазиаструм	<i>Diphasiastrum complanatum</i>
Блатна ликоподиела	<i>Lycopodiella inundata</i> (<i>Lepidotis inundata</i>)

ОТДЕЛ ПАПРАТОВИДНИ POLYPODIOPHYTA

Сем. Адiantoци	Adiantaceae
Венерин косъм	<i>Adiantum capillus-veneris</i>
Сем. Изтравничеви	Aspleniaceae
Клиновидно изтравниче	<i>Asplenium cuneifolium</i>
Люспесто изтравниче	<i>Asplenium lepidum</i>
Сем. Скритолинейникови	Cryptogrammaceae
Къдрав скритолинейник	<i>Cryptogramma crispa</i>
Сем. Дриоптерисови	Dryopteridaceae
Алпийска крехка папрат	<i>Cystopteris alpina</i>
Вилариев дриоптерис	<i>Dryopteris villarii</i>

Австрийски плеуроспермум	<i>Pleurospermum austriacum</i>
Ферулов прангос	<i>Prangos ferulacea</i>
Дегенов порезник	<i>Seseli degenii</i>
Теснолистен ручейник	<i>Sium sisarum</i>
Моркововидна стефанофия	<i>Stefanoffia daucoides</i>
Синкава триния	<i>Trinia glauca</i> ssp. <i>carniolica</i>
Тургениопсис	<i>Turgeniopsis foeniculacea</i>
Сем. Тойнови	Apocynaceae
Синя тойна	<i>Trachomitum venetum</i>
Сем. Джелови	Aquifoliaceae
Обикновен джел	<i>Ilex aquifolium</i>
Колхидски джел	<i>Ilex colchica</i>
Сем. Змирянникови	Araceae
Блатен аир	<i>Acorus calamus</i>
Алпийски змиряник	<i>Arum alpinum</i>
Обикновен дракункулус	<i>Dracunculus vulgaris</i>
Сем. Копитникови	Aristolochiaceae
Кръглолистна вълча ябълка	<i>Aristolochia rotunda</i>
Сем. Сложноцветни	Asteraceae
Прилегналовлакнест равнец	<i>Achillea leptophylla</i>
Тракийски равнец	<i>Achillea thracica</i>
Сребристовлакнесто подрумиче	<i>Anthemis argyrophylla</i>
Оранжево подрумиче	<i>Anthemis gaudium-solis</i>
Йорданово подрумиче	<i>Anthemis jordanovii</i>
Едрокошничесто подрумиче	<i>Anthemis macrantha</i>
Рилско подрумиче	<i>Anthemis orbelica</i>
Борисово подрумиче	<i>Anthemis regis-borisii</i>
Румелийско подрумиче	<i>Anthemis rumelica</i>
Иваново подрумиче	<i>Anthemis sancti-johannis</i>
Стрибърново подрумиче	<i>Anthemis stribnyi</i>
Плосколюспесто подрумиче	<i>Anthemis virescens</i>
Кавказки пелин	<i>Artemisia caucasica</i>
Храстовиден пелин	<i>Artemisia chamaemelifolia</i>
Тънкожилест пелин	<i>Artemisia lerchiana</i>
Светлолюспест пелин	<i>Artemisia pedemontana</i>
Родопски магарешки бодил	<i>Carduus rhodopaeus</i> (<i>C. adpressus</i> ssp. <i>rhodopaeus</i>)
Тракийски магарешки бодил	<i>Carduus thracicus</i>
Ахтарова метличина	<i>Centaurea achtarovii</i>
Яйцевиднолистна метличина	<i>Centaurea amplifolia</i>
Пясъчна метличина	<i>Centaurea arenaria</i>
Тъмнопурпурна метличина	<i>Centaurea atropurpurea</i>
Волска метличина	<i>Centaurea bovina</i>
Нежна метличина	<i>Centaurea gracilentia</i>
Имануелова метличина	<i>Centaurea immanuelis-loewii</i>
Дребна метличина	<i>Centaurea inermis</i>
Кернерова метличина	<i>Centaurea kernerana</i>
Пиринска метличина	<i>Centaurea mannaetiae</i> ssp. <i>pirinica</i>
Маршалова метличина	<i>Centaurea marshaliana</i>
Черна метличина	<i>Centaurea nigrescens</i>
Парилска метличина	<i>Centaurea parilica</i>
Пихлерова метличина	<i>Centaurea pichleri</i>
Лъжливопазвена метличина	<i>Centaurea pseudoaxillaris</i>
Румелийска метличина	<i>Centaurea rumelica</i>
Скална метличина	<i>Centaurea rupestris</i>
Урумов кривец	<i>Chondrilla urumoffii</i>
Българска паламида	<i>Cirsium bulgaricum</i>

Стоянова паламида	<i>Cirsium stojanovii</i>
Битинска дрипавка	<i>Crepis bithynica</i>
Вихренска злолетница	<i>Erigeron vichrensis</i>
Планински жълт смил	<i>Helichrysum plicatum</i>
Елиптичнолистен оман	<i>Inula spiraeifolia</i>
Лепкав оман	<i>Inula viscosa</i>
Ледебуров миск	<i>Jurinea ledebourii</i>
Бодлив миск	<i>Jurinea tzar-ferdinandii</i>
Еделвайс	<i>Leontopodium alpinum</i>
Клинолистен див тютюн	<i>Ligularia glauca</i>
Сибирски див тютюн	<i>Ligularia sibirica</i>
Дългободилест онопордум	<i>Onopordon bracteatum</i>
Морски отантус	<i>Otanthus maritimus</i>
Бодлив паленис	<i>Pallenis spinosa</i>
Пиринска чобанка	<i>Petasites kablikianus</i>
Горчивчева рейхардия	<i>Reichardia picroides</i>
Безцветна саусуреа	<i>Saussurea discolor</i>
Дребноцветен кокеш	<i>Scorzonera parviflora</i>
Български сърпец	<i>Serratula bulgarica</i>
Стрибърнова козя брада	<i>Tragopogon stribrnyi</i>
Пикровиден уроспермум	<i>Urospermum picroides</i>
Сем. Киселтрънови	Berberidaceae
Епимедиум	<i>Epimedium pubigerum</i>
Сем. Грапаволистни	Boraginaceae
Йорданова айважива	<i>Alkanna jordanovii</i>
Игликова айважива	<i>Alkanna primuliflora</i>
Стрибърнова айважива	<i>Alkanna stribrnyi</i>
Синя айважива	<i>Alkanna tinctoria</i>
Гмелиново винче	<i>Anchusa gmelinii</i>
Македонско винче	<i>Anchusa macedonica</i>
Веленовскиеве винче	<i>Anchusa velenovskyi</i>
Сибирска аргузия	<i>Argusia sibirica</i>
Жлезиста белоочица	<i>Buglossoides glandulosa</i>
Гололистна наумка	<i>Cynoglossum germanicum</i>
Кръгла наумка	<i>Cynoglossum rotatum</i>
Родопско омразниче	<i>Onosma rhodopaea</i>
Сем. Кръстоцветни	Brassicaceae
Арабска етионема	<i>Aethionema arabicum</i>
Борзеанов игловръх	<i>Alyssum borzaeanum</i>
Пирински игловръх	<i>Alyssum cuneifolium</i> ssp. <i>pirinicum</i>
Стрибърнов игловръх	<i>Alyssum stribrnyi</i>
Хълмова гъшарка	<i>Arabis collina</i>
Пиринска гъшарка	<i>Arabis ferdinandi-coburgii</i>
Скална гъшарка	<i>Arabis nova</i>
Грациозна аубриета	<i>Aubrieta gracilis</i> ssp. <i>scardica</i>
Междинна аубриета	<i>Aubrieta intermedia</i>
Черноморска ауруния	<i>Aurinia uechtritiziana</i> (<i>Lepidotrichum uechtritizianum</i>)
Пиринско зеле	<i>Brassica nivalis</i> ssp. <i>jordanoffii</i>
Тракийска овчарска торбичка	<i>Capsella thracica</i>
Дребноцветна горва	<i>Cardamine parviflora</i>
Пензешова горва	<i>Cardamine penzesii</i>
Азиатска целебница	<i>Conringia planisiliqua</i>
Татарско диво зеле	<i>Crambe tataria</i>
Балканска рупа	<i>Draba korabensis</i>
Качулата боянка	<i>Erysimum comatum</i>
Четириръбеста боянка	<i>Erysimum quadrangulum</i> (<i>Syrenia cana</i> auct.)

Алиботушка боянка	<i>Erysimum slavjankae</i>
Горски вечерник	<i>Hesperis sylvestris</i>
Балкански вечерник	<i>Hesperis theophrasti</i>
Полегнал многосеменник	<i>Hymenolobus procumbens</i> (<i>Hornungia procumbens</i>)
Скален иберис	<i>Iberis saxatilis</i>
Ъглолистна малколмия	<i>Malcolmia orsiniana</i> ssp. <i>angulifolia</i>
Сръбска малколмия	<i>Malcolmia serbica</i>
Дребна марезия	<i>Maresia nana</i>
Ароматна матиола	<i>Matthiola odoratissima</i>
Алпийско притцелаго	<i>Pritzelago alpina</i> ssp. <i>brevicaulis</i> (<i>Hutchinsia alpina</i>)
Дьорфлерова шиверекия	<i>Schivereckia doerfleri</i>
Изменчива мъдрица	<i>Sisymbrium polymorphum</i>
Водна шилолистка	<i>Subularia aquatica</i>
Сем. Дренчеви	Callitrichaceae
Крайморско дренче	<i>Callitrichae brutia</i>
Сем. Камбанкови	Campanulaceae
Йорданова камбанка	<i>Campanula jordanovii</i>
Вълнеста камбанка	<i>Campanula lanata</i>
Широколистна камбанка	<i>Campanula latifolia</i>
Орфанийска камбанка	<i>Campanula orphanidea</i> (<i>Petkovia orphanidea</i>)
Трансилванска камбанка	<i>Campanula transsilvanica</i>
Променливоцветна камбанка	<i>Campanula versicolor</i>
Сръбски едрайант	<i>Edraianthus serbicus</i>
Българско вятърче	<i>Jasione bulgarica</i>
Румелийски трахелиум	<i>Trachelium rumelianum</i> (<i>T. jacquinii</i>)
Сем. Карамфилови	Caryophyllaceae
Ресничеста песьчарка	<i>Arenaria ciliata</i>
Критска песьчарка	<i>Arenaria cretica</i>
Азиатска песьчарка	<i>Arenaria gypsophylloides</i>
Пиринска песьчарка	<i>Arenaria pirinica</i>
Родопска песьчарка	<i>Arenaria rhodopaea</i>
Твърдолистна песьчарка	<i>Arenaria rigida</i>
Каргузиански карамфил	<i>Dianthus carthusianorum</i>
Унгарски карамфил	<i>Dianthus kladovanus</i> (<i>D. pontederiae</i> ssp. <i>kladovanus</i>)
Картъловиден карамфил	<i>Dianthus nardiformis</i>
Бледоцветен карамфил	<i>Dianthus pallidiflorus</i>
Стрибърнов карамфил	<i>Dianthus stribnyi</i>
Урумов карамфил	<i>Dianthus urumoffii</i>
Текирска мишорка	<i>Gypsophylla tekirae</i>
Тройновилужна мишорка	<i>Gypsophylla trichotoma</i>
Дилянова мишовка	<i>Minuartia diljanae</i>
Румелийска мишовка	<i>Minuartia rumelica</i>
Стоянова мишовка	<i>Minuartia stojanovii</i>
Янкева кутявка	<i>Moehringia jankae</i>
Алпийска мантийка	<i>Petrorhagia alpina</i>
Тесалска мантийка	<i>Petrorhagia thessala</i>
Странджанско сапунче	<i>Saponaria stranjensis</i>
Алпийско плюскавиче	<i>Silene alpina</i>
Калиакренско плюскавиче	<i>Silene caliacrae</i>
Критско плюскавиче	<i>Silene cretica</i>
Черноморско плюскавиче	<i>Silene euxina</i>
Гръцко плюскавиче	<i>Silene graeca</i>
Лидиево плюскавиче	<i>Silene lydia</i>
Велчево плюскавиче	<i>Silene velcevii</i>
Сем. Лободови	Chenopodiaceae
Обикновено халимионе	<i>Halimione pedunculata</i>

Тученичево халимионе	<i>Halimione portulacoides</i>
Разнолистна суеда	<i>Suaeda heterophylla</i>
Сем. Лавданови	Cistaceae
Тамянка	<i>Cistus salvifolius</i>
Сем. Поветицови	Convolvulaceae
Дребно чадърче	<i>Calystegia soldanella</i>
Нежна поветица	<i>Convolvulus althaeoides</i> (<i>C. elegantissimum</i>)
Парнаска поветица	<i>Convolvulus boissieri</i> ssp. <i>parnassicus</i> (<i>C. compactus</i>)
Зюндерманова поветица	<i>Convolvulus boissieri</i> ssp. <i>suendermannii</i> (<i>C. suendermannii</i>)
Копринестовлакнеста поветица	<i>Convolvulus holosericeus</i>
Теснолистна поветица	<i>Convolvulus lineatus</i>
Персийска поветица	<i>Convolvulus persicus</i>
Критска креса	<i>Cressa cretica</i>
Сем. Дебелецови	Crassulaceae
Дебелоллист	<i>Crassula tillaea</i>
Розов златовръх	<i>Rhodiola rosea</i>
Костова тлъстига	<i>Sedum kostovi</i>
Магеланска тлъстига	<i>Sedum magellense</i>
Стефчова тлъстига	<i>Sedum stefco</i>
Черноколева тлъстига	<i>Sedum tschernokolevii</i>
Цоликоферова тлъстига	<i>Sedum zollikoferi</i>
Четинест дебелец	<i>Sempervivum ciliosum</i>
Сем. Острицови	Cyperaceae
Двуредна острица	<i>Carex disticha</i>
Ръждива острица	<i>Carex ferruginea</i>
Тъмнокяфява острица	<i>Carex fuliginosa</i>
Тинеста острица	<i>Carex limosa</i>
Пиринска острица	<i>Carex pirinensis</i>
Брадавическа острица	<i>Carex punctata</i>
Скална острица	<i>Carex rupestris</i>
Режеш кладиум	<i>Cladium mariscus</i>
Михелов дихостилис	<i>Dichostylis michelianus</i>
Карниолска блатница	<i>Eleocharis carniolica</i>
Полегнал изолепис	<i>Isolepis supina</i>
Белардиева кобрезия	<i>Kobresia myosuroides</i> (<i>Elyna bellardii</i>)
Крайбрежен сцирпус	<i>Scirpus litoralis</i> (<i>Schoenoplectus litoralis</i>)
Триръбест сцирпус	<i>Scirpus triquetus</i>
Сем. Росянкови	Droseraceae
Жлезиста алдрованда	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>
Кръглолистна росянка	<i>Drosera rotundifolia</i>
Сем. Миризлизовърбови	Elaeagnaceae
Облепиха	<i>Hippophae rhamnoides</i>
Сем. Емпетрови	Empetraceae
Черен емпетрум	<i>Empetrum nigrum</i>
Сем. Пиренови	Ericaceae
Гола кумарка	<i>Arbutus andrachne</i>
Жлезиста кумарка	<i>Arbutus unedo</i>
Калуна	<i>Calluna vulgaris</i>
Пирен	<i>Erica arborea</i>
Миртолистна зеленика	<i>Rhododendron myrtifolium</i>
Странджанска зеленика	<i>Rhododendron ponticum</i>
Кавказка боровинка	<i>Vaccinium arctostaphylos</i>
Сем. Млечкови	Euphorbiaceae
Алепска млечка	<i>Euphorbia aleppica</i>
Лъскаволистна млечка	<i>Euphorbia lucida</i>
Пясъчна млечка	<i>Euphorbia peplis</i>

Сем. Бобови	Fabaceae
Златна раменка	<i>Anthyllis aurea</i>
Айтоски клин	<i>Astracantha aitosensis</i>
Тракийски клин	<i>Astracantha thracica</i> (<i>Astragalus thracicus</i>)
Алпийско сграбиче	<i>Astragalus alopecurus</i> (<i>A. centralpinus</i>)
Рогчесто сграбиче	<i>Astragalus corniculatus</i>
Рогоплодно сграбиче	<i>Astragalus cornutus</i>
Вълнестоцветно сграбиче	<i>Astragalus dasyanthus</i>
Мехуресточашково сграбиче	<i>Astragalus physocalix</i>
Вилмотиево сграбиче	<i>Astragalus wilmottianus</i>
Карагана	<i>Caragana frutex</i>
Ковачев зановец	<i>Chamaecytisus kovacevii</i>
Нейчев зановец	<i>Chamaecytisus neicheffii</i>
Регенсбургски зановец	<i>Chamaecytisus ratisbonensis</i>
Цариградски нахут	<i>Cicer montbretii</i>
Немска жълтуга	<i>Genista germanica</i>
Влакнеста жълтуга	<i>Genista pilosa</i>
Гол сладник	<i>Glycyrrhiza glabra</i>
Жълт хедизарум	<i>Hedysarum grandiflorum</i>
Червен хедизарум	<i>Hedysarum tauricum</i>
Едноцветна конска подкова	<i>Hippocrepis unisiliquosa</i>
Планиско секирче	<i>Lathyrus montanus</i>
Блатно секирче	<i>Lathyrus palustris</i>
Панчичево секирче	<i>Lathyrus pancicii</i>
Скално секирче	<i>Lathyrus saxatilis</i>
Трансилванско секирче	<i>Lathyrus transsylvanicus</i>
Южна леща	<i>Lens ervoides</i>
Блатен звездан	<i>Lotus uliginosus</i>
Бяла лупина	<i>Lupinus albus</i>
Карстова люцерна	<i>Medicago carstiensis</i>
Крайбрежна люцерна	<i>Medicago littoralis</i>
Родопска люцерна	<i>Medicago rhodopaea</i>
Кожухаров окситропис	<i>Oxytropis kozhuharovii</i>
Урумов окситропис	<i>Oxytropis urumovii</i>
Тетрагонолобус	<i>Tetragonolobus maritimus</i>
Странджанска детелина	<i>Trifolium ligusticum</i>
Тимотейкова детелина	<i>Trifolium phleoides</i>
Рубинова детелина	<i>Trifolium rubens</i>
Късозъба детелина	<i>Trifolium squamosum</i>
Разперенозъба детелина	<i>Trifolium squarrosum</i>
Остроплоден сминдух	<i>Trigonella spicata</i>
Рилска глушина	<i>Vicia abbreviata</i>
Подземна глушина	<i>Vicia amphicarpa</i>
Отсеченолистна глушина	<i>Vicia truncatulla</i>
Сем. Букови	Fagaceae
Пърнар	<i>Quercus coccifera</i>
Местенски дъб	<i>Quercus mestensis</i>
Тракийски дъб	<i>Quercus thracica</i>
Сем. Франкениеви	Frankeniaceae
Франкения	<i>Frankenia pulverulenta</i>
Сем. Тинтявови	Gentianaceae
Пронизанолистна блекстония	<i>Blackstonia perfoliata</i>
Крайбрежен червен кантарион	<i>Centaurium littorale</i>
Морски червен кантарион	<i>Centaurium maritimum</i>
Безстъблена тинтява	<i>Gentiana acaulis</i>
Скална тинтява	<i>Gentiana frigida</i>

Жълта тинтява	<i>Gentiana lutea</i>
Петниста тинтява	<i>Gentiana punctata</i>
Истинска горчивка	<i>Gentianella amarella</i>
Къдрава горчивка	<i>Gentianella crispata</i>
Енгадинова горчивка	<i>Gentianella engadinensis</i>
Петниста сверция	<i>Swertia punctata</i>
Сем. Здравецови	Geraniaceae
Балканско часовниче	<i>Erodium absinthoides</i>
Бохемски здравец	<i>Geranium bohemicum</i>
Едростълбчест здравец	<i>Geranium macrostylum</i>
Блатен здравец	<i>Geranium palustre</i>
Сем. Силиврякови	Gesneriaceae
Родопски силивряк	<i>Haberlea rhodopensis</i>
Сръбска рамонда	<i>Ramonda serbica</i>
Сем. Гологлавчеви	Globulariaceae
Равнинно гологлавче	<i>Globularia trichosantha</i>
Сем. Звънкови	Guttiferae
Багрилна звъника	<i>Hypericum androsaemum</i>
Боасиерова звъника	<i>Hypericum boissieri</i>
Чашковидна звъника	<i>Hypericum calycinum</i>
Четинеста звъника	<i>Hypericum setiferum</i>
Тасоска звъника	<i>Hypericum thasium</i>
Сем. Конскокестенови	Hippocastanaceae
Конски кестен	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Сем. Водянкови	Hydrocharitaceae
Алоевиден стратиотес	<i>Stratiotes aloides</i>
Сем. Перуникови	Iridaceae
Оливиеров минзухар	<i>Crocus olivieri</i>
Томасиниев минзухар	<i>Crocus tommasinianus</i>
Блатно петльово перо	<i>Gladiolus palustris</i>
Безлистна перуника	<i>Iris aphylla</i>
Луковична пролетка	<i>Romulea bulbocodium</i>
Гръцка пролетка	<i>Romulea linaresii ssp. graeca</i>
Сем. Дзукови	Juncaceae
Жабешка дзука	<i>Juncus ranarius</i>
Разперена светлика	<i>Luzula deflexa</i>
Сем. Дзуковидни	Juncaginaceae
Приморски триостреник	<i>Triglochin maritima</i>
Сем. Устноцветни	Lamiaceae
Фривалдскиева микромерия	<i>Micromeria frivaldszkyana</i>
Юлианова микромерия	<i>Micromeria juliana</i>
Черноморска коча билка	<i>Nepeta parviflora</i>
Украинска коча билка	<i>Nepeta ucrainica</i>
Форскалева какула	<i>Salvia forskahlei</i>
Переста какула	<i>Salvia pinnata</i>
Кримска какула	<i>Salvia scabiosifolia</i>
Кримски миризлив бурен	<i>Sideritis syriaca (S. taurica)</i>
Пясъчен ранилист	<i>Stachys arenariaeformis</i>
Балкански ранилист	<i>Stachys balcanica</i>
Български ранилист	<i>Stachys cretica ssp. bulgarica</i>
Приморски ранилист	<i>Stachys maritima</i>
Шарпланински ранилист	<i>Stachys scardica</i>
Едногодишно подъбиче	<i>Teucrium bothrys</i>
Странджанско подъбиче	<i>Teucrium lamifolium</i>
Прицветникова мащерка	<i>Thymus bracteosus</i>
Пиринска мащерка	<i>Thymus perinicus</i>

Сем. Лентибулариеви	Lentibulariaceae
Южна мехурка	Utricularia australis (U. neglecta)
Дребна мехурка	Utricularia minor
Сем. Кремови	Liliaceae
Качулест лук	Allium jubatum
Планински лук	Allium montanum
Стоянов лук	Allium stojanovii
Ресничеста белевалия	Bellevia ciliata
Широколистен мразовец	Colchicum bivonae
Борисов мразовец	Colchicum borisii
Давидов мразовец	Colchicum davidovii
Ямболски мразовец	Colchicum diampolis
Родопски мразовец	Colchicum rhodopaeum
Дряновска ведрица	Fritillaria drenovskii
Гръцка ведрица	Fritillaria graeca
Гусихиева ведрица	Fritillaria gussichiae
Шахматовидна ведрица	Fritillaria meleagroides
Източна ведрица	Fritillaria orientalis
Черноморска ведрица	Fritillaria pontica
Стрибърнова ведрица	Fritillaria stribrnyi
Хризантемов жълт гарвански лук	Gagea chrysantha
Хелдрайхиев жълт гарвански лук	Gagea heldreichii
Албански крем	Lilium albanicum
Жълт крем	Lilium jankae
Родопски крем	Lilium rhodopaeum
Късна лойдия	Lloydia serotina
Родопска мерендера	Merendera rhodopaea
Битински синчец	Scilla bithynica
Български синчец	Scilla bulgarica
Златисто лале	Tulipa aureolina
Южно лале	Tulipa australis
Пиринско лале	Tulipa pirinica
Родопско лале	Tulipa rhodopaea
Блестящо лале	Tulipa splendens
Тракийско лале	Tulipa thracica (T. hageri)
Урумово лале	Tulipa urumoffii
Сем. Ленови	Linaceae
Нежен лен	Linum elegans
Старопланински лен	Linum extraaxilare
Сем. Блатиеви	Lythraceae
Прешленолистна амания	Ammania verticillata
Мащеркова блатия	Lythrum thymifolia
Мидендорфия	Middendorfia borystenica
Теснолистен пеплис	Peplis alternifolia
Сем. Воднодетелинови	Menyanthaceae
Трилистна водна детелина	Menyanthes trifoliata
Щитолистни какички	Nymphoides peltata
Сем. Моринови	Morinaceae
Персийска морина	Morina persica
Сем. Блатни рози	Nymphaeaceae
Бърдуче	Nuphar lutea
Водна роза	Nymphaea alba
Сем. Върбовкови	Onagraceae
Дребна чаровница	Circaea alpina
Блатна лудвигия	Ludwigia palustris

Сем. Салепови	Orchidaceae
Обикновен анакамптис	Anacamptis pyramidalis
Дремников главопрашник	Cephalanthera epipactoides
Венерино пантофче	Cypripedium calceolus (I)
Месночервена дактилориза	Dactylorhiza incarnata
Калописиева дактилориза	Dactylorhiza kalopissii
Пълзяща гудиера	Goodyera repens
Блатиста хамарбия	Hammarbia paludosa
Едногрудков херминиум	Herminium monorchis
Обикновена пърчовка	Himantoglossum caprinum (H. hircinum)
Недоразвит лимодорум	Limodorum abortivum
Льозелов липарис	Liparis loeselii (I)
Сърцевиден тайник	Listera cordata
Обикновена пчелица	Ophrys apifera
Гръцка пчелица	Ophrys argolica (I)
Двурога пчелица	Ophrys cornuta (O. scolopax ssp. cornuta)
Муховидна пчелица	Ophrys insectifera
Паяковидна пчелица	Ophrys mammosa (O. sphegodes ssp. mammosa)
Шлемовиден салеп	Orchis militaris
Пеперудоцветен салеп	Orchis papilionaceae
Провански салеп	Orchis provincialis
Шпитцелов салеп	Orchis spitzelii
Кълбеста траунстейнера	Traunsteinera globosa (Orchis globosa)
Палешников серапиас	Serapias vomeraceae
Есенен спиралник	Spiranthes spiralis
Сем. Божурови	Paeoniaceae
Розов божур	Paeonia mascula
Теснолистен божур	Paeonia tenuifolia
Сем. Макови	Papaveraceae
Пирински мак	Papaver degenii
Сем. Живовлекови	Plantaginaceae
Рогат живовлек	Plantago cornuti
Сем. Саркофаеви	Plumbaginaceae
Бесерова змийска трева	Goniolimon besseranum
Бяла змийска трева	Goniolimon collinum
Далматинска змийска трева	Goniolimon dalmaticum
Татарска змийска трева	Goniolimon tataricum
Маноловска гърлица	Limonium asterotrichum
Българска гърлица	Limonium bulgaricum
Гмелинова гърлица	Limonium gmelinii
Широколистна гърлица	Limonium latifolium
Мейерова гърлица	Limonium meyeri
Обикновена гърлица	Limonium vulgare
Сем. Житни	Poaceae
Качулато диво жито	Aegilops comosa
Коленчато диво жито	Aegilops geniculata (A. lorentii)
Маркграфово диво жито	Aegilops markgrafii (A. dichasians)
Крайбрежен елурупус	Aeluropus littoralis
Тракийска класица	Alopecurus thracicus
Прекъсната ветрушка	Apera interrupta
Едрокласа овсига	Bromus lanceolatus
Мизийска овсига	Bromus moesiacus
Парилска овсига	Bromus parilicus
Съчленен коринефорус	Corynephorus divaricatus
Гъстоцветен пирей	Elymus picnanthus (Agropyron litorale)
Равенски ериантус	Erianthus ravennae

Пиринска власатка	<i>Festuca pirinica</i>
Парвотризетум	<i>Parvotrisetum myrianthum</i>
Перидикцион	<i>Perydiction sanctum</i> (<i>Brachypodium sanctum</i>)
Айтоска ливадина	<i>Poa aitosensis</i>
Йорданова ливадина	<i>Poa jordanovii</i>
Мочурна ливадина	<i>Poa palustris</i>
Пиринска ливадина	<i>Poa pirinica</i>
Родопска дива ръж	<i>Secale rhodopaeum</i>
Корабска гъжва	<i>Sesleria korabensis</i> (<i>S. klasterskii</i>)
Сем. Телчаркови	<i>Polygalaceae</i>
Суша телчарка	<i>Polygala acarnanica</i>
Алпийска телчарка	<i>Polygala alpestris</i>
Горчива телчарка	<i>Polygala amarella</i>
Сибирска телчарка	<i>Polygala sibirica</i>
Сем. Лападови	<i>Polygonaceae</i>
Рилски ревен	<i>Rheum rhaponticum</i>
Сем. Ръждавецови	<i>Potamogetonaceae</i>
Тъполистен ръждавец	<i>Potamogeton friesii</i>
Влакновиден ръждавец	<i>Potamogeton trichoides</i>
Сем. Игликови	<i>Primulaceae</i>
Тъполистен оклоп	<i>Androsace obtusifolia</i>
Мечо око	<i>Cortusa matthioli</i>
Пролетно ботурче	<i>Cyclamen coum</i>
Блатна перушина	<i>Hottonia palustris</i>
Европейско ленивче	<i>Lysimachia thyrsoiflora</i>
Рилска иглика	<i>Primula deorum</i>
Старопланинска иглика	<i>Primula frondosa</i>
Дългоцветна иглика	<i>Primula halleri</i>
Сибторпиева иглика	<i>Primula vulgaris</i> ssp. <i>sibthorpii</i>
Унгарско крайснежно звънче	<i>Soldanella chrysostricta</i>
Пиринско крайснежно звънче	<i>Soldanella pirinica</i>
Сем. Муравови	<i>Pyrolaceae</i>
Кръглолистна мурава	<i>Pyrola rotundifolia</i>
Сем. Рафлезиеви	<i>Rafflesiaceae</i>
Цитинус	<i>Cytinus clusii</i>
Сем. Лютикови	<i>Ranunculaceae</i>
Волжки горицвет	<i>Adonis vernalis</i>
Нарцисова съсънка	<i>Anemone narcissiflora</i>
Червена съсънка	<i>Anemone pavonina</i>
Горска съсънка	<i>Anemone sylvestris</i>
Златиста кандилка	<i>Aquilegia aurea</i>
Обикновена кандилка	<i>Aquilegia nigricans</i> (<i>A. vulgaris</i>)
Алпийски повет	<i>Clematis alpina</i>
Белоцветен шпорец	<i>Delphinium fissum</i> ssp. <i>albiflorum</i>
Български ерантис	<i>Eranthis bulgaricus</i>
Източна челебитка	<i>Nigella orientalis</i>
Халерово котенце	<i>Pulsatilla halleri</i>
Полско котенце	<i>Pulsatilla pratensis</i>
Славянско котенце	<i>Pulsatilla slavjankae</i>
Пролетно котенце	<i>Pulsatilla vernalis</i>
Кладенчево лютиче	<i>Ranunculus fontanus</i>
Стояново лютиче	<i>Ranunculus stojanovii</i>
Вонящо обичниче	<i>Thalictrum foetidum</i>
Витошко лале	<i>Trollius europaeus</i>
Сем. Зърникови	<i>Rhamnaceae</i>
Алпийска зърника	<i>Rhamnus alpina</i>

Сем. Розоцветни	Rosaceae
Ахтарово шапиче	<i>Alchemilla achtarovii</i>
Звездоцветно шапиче	<i>Alchemilla asteroantha</i>
Бъндерицово шапиче	<i>Alchemilla bandericensis</i>
Юмрукчалско шапиче	<i>Alchemilla jumrukczalica</i>
Меколистно шапиче	<i>Alchemilla mollis</i>
Пиринско шапиче	<i>Alchemilla pirinica</i>
Вебиев див бадем	<i>Amygdalus webbii</i>
Ориенталски глог	<i>Crataegus stevenii</i>
Триразделнолистен ериолобус	<i>Eriolobus trilobata</i>
Българско омайниче	<i>Geum bulgaricum</i>
Родопско омайниче	<i>Geum rhodopaeum</i>
Златноцветно прозорче	<i>Potentilla chrysantha</i>
Емилипопово прозорче	<i>Potentilla emili-popii</i>
Храстовидно прозорче	<i>Potentilla fruticosa</i>
Черногорско прозорче	<i>Potentilla montenegrina</i>
Ничичово прозорче	<i>Potentilla nicicii</i>
Мочурно прозорче	<i>Potentilla palustris</i>
Пираканта	<i>Pyracantha coccinea</i>
Българска круша	<i>Pyrus bulgarica</i>
Херцинска къпина	<i>Rubus hercynicus</i>
Едрolistна къпина	<i>Rubus macrophyllus</i>
Пирамидалносъцветна	<i>Rubus thyrsoiflorus</i> къпина
Нарязанолистен тъжник	<i>Spiraea crenata</i>
Звънколистен тъжник	<i>Spiraea hypericifolia</i>
Върболистен тъжник	<i>Spiraea salicifolia</i>
Сем. Брошови	Rubiaceae
Дребно еньовче	<i>Galium demissum</i>
Родопско еньовче	<i>Galium rhodopaeum</i>
Брошово еньовче	<i>Galium rubioides</i>
Сем. Седефчеви	Rutaceae
Балкански цялолист	<i>Haplophyllum balcanicum</i>
Ленолистен цялолист	<i>Haplophyllum thesioides</i>
Седефче	<i>Ruta graveolens</i>
Сем. Върбови	Salicaceae
Петтичинкова върба	<i>Salix pentandra</i>
Тъполистна върба	<i>Salix retusa</i>
Розмаринолистна върба	<i>Salix rosmarinifolia</i>
Ксантийска върба	<i>Salix xanticola</i>
Сем. Каменоломкови	Saxifragaceae
Черно френско грозде	<i>Ribes nigrum</i>
Жълта каменоломка	<i>Saxifraga aizoides</i>
Оклопова каменоломка	<i>Saxifraga androsacea</i>
Рохелова каменоломка	<i>Saxifraga marginata</i>
Азиатска каменоломка	<i>Saxifraga mollis</i>
Алпийска каменоломка	<i>Saxifraga retusa</i>
Сем. Живеничеви	Scrophulariaceae
Гол напръстник	<i>Digitalis laevigata</i>
Родопска горска майка	<i>Lathraea rhodopaea</i>
Къса лугачка	<i>Linaria brachyphylla</i>
Гръцка лугачка	<i>Linaria peloponesiaca</i>
Лежаща лндерния	<i>Lindernia procumbens</i>
Блатно пропадниче	<i>Pedicularis palustris</i>
Хоботниче	<i>Rhynchocorys elephas</i>
Одрински лопен	<i>Verbascum adrianopolitanum</i>
Анасонов лопен	<i>Verbascum anisophyllum</i>

Боев лопен	<i>Verbascum boevae</i>
Винчелистен лопен	<i>Verbascum bugulifolium</i>
Давидов лопен	<i>Verbascum davidoffii</i>
Декоративен лопен	<i>Verbascum decorum</i>
Диекианов лопен	<i>Verbascum dieckianum</i>
Пушицов лопен	<i>Verbascum eriophorum</i>
Янкев лопен	<i>Verbascum jankaeanum</i>
Йорданов лопен	<i>Verbascum jordanovii</i>
Юрушки лопен	<i>Verbascum juruk</i>
Лагуров лопен	<i>Verbascum lagurus</i>
Дребноцветен лопен	<i>Verbascum minutiflorum</i>
Лъжеблагороден лопен	<i>Verbascum pseudonobile</i>
Пурпурен лопен	<i>Verbascum purpureum</i>
Скален лопен	<i>Verbascum rupestre</i>
Родопски лопен	<i>Verbascum spathulisepalum</i>
Тракийски лопен	<i>Verbascum thracicum</i>
Цар Борисов лопен	<i>Verbascum tzar-borisii</i>
Урумов лопен	<i>Verbascum urumovii</i>
Баумгартеново великденче	<i>Veronica baumgartenii</i>
Черноморско великденче	<i>Veronica euxina</i>
Гризебахово великденче	<i>Veronica grisebachii</i>
Перестолистно великденче	<i>Veronica multifida</i>
Търилово великденче	<i>Veronica turrilliana</i>
Сем. Ежоглавичкови	Sparganiaceae
Теснолистна ежова главица	<i>Sparganium angustifolium</i>
Малка ежова главица	<i>Sparganium minimum</i>
Сем. Ракитовицови	Tamaricaceae
Немска мирикария	<i>Myricaria germanica</i>
Сем. Телигонови	Theligonaceae
Телигониум	<i>Theligonum cynocrambe</i>
Сем. Тимелееви	Thymelaeaceae
Благаево бясно дърво	<i>Daphne blagayana</i>
Лаврово бясно дърво	<i>Daphne laureola</i>
Маслиноподобно бясно дърво	<i>Daphne oleoides</i>
Странджанско бясно дърво	<i>Daphne pontica</i>
Сем. Джулюнови	Trapaceae
Дяволски орех	<i>Trapa natans</i>
Сем. Папурови	Typhaceae
Шутлевортиев папур	<i>Typha shuttleworthii</i>
Сем. Копривови	Urticaceae
Родопска разваленка	<i>Parietaria rhodopaea</i>
Сем. Дилянкови	Valerianeaceae
Келереров центрантус	<i>Centranthus kellererii</i>
Цялолистна диланка	<i>Valeriana simplicifolia</i>
Сем. Теменугови	Violaceae
Балканска теменуга	<i>Viola balcanica</i>
Дългошпореста теменуга	<i>Viola delphinantha</i>
Стройна теменуга	<i>Viola gracilis</i>
Гризебахова теменуга	<i>Viola grisebachiana</i>
Рилска теменуга	<i>Viola orbelica</i>
Блатна теменуга	<i>Viola palustris</i>
Пиринска теменуга	<i>Viola perinensis</i>
Прасковелистна теменуга	<i>Viola persicifolia</i>
Ниска теменуга	<i>Viola pumila</i>
Пиренейска теменуга	<i>Viola pyrenaica</i>
Прекрасна теменуга	<i>Viola speciosa</i>

Приложение № 4 към чл. 41, ал. 1
(Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Знакът "*" означава всички видове от съответния род, без тези, включени в приложение № 3.
(Доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.) Знакът "(I)" означава, че за вида се отнасят разпоредбите на чл. 70, т. 1, буква "в".

1. ГРЪБНАЧНИ	1. VERTEBRATES
БОЗАЙНИЦИ	MAMMALIA
РАЗРЕД ХИЩНИЦИ	CARNIVORA
Сем. Кучета	Canidae
Чакал	Canis aureus (I)
Европейски вълк	Canis lupus (I)
Сем. Порове	Mustelidae
Черен пор	Mustela putorius
Подразред Перконоги	Pinipedia
Качулат тюлен	Cystophora cristata
Гренландски тюлен	Phoca groenlandica
ПТИЦИ	AVES
РАЗРЕД ГЪСКОПОДОБНИ	ANSERIFORMES
Сем. Патицови	Anatidae
Зеленоглава патица	Anas platyrhynchos
Лятно бърне	Anas querquedula (I)
Зимно бърне	Anas crecca
Фиш	Anas penelope
Клопач	Anas clypeata
Шилоопашата патица	Anas acuta
Голяма белочела гъска	Anser albifrons
Качулата потапница	Aythya fuligula
РАЗРЕД КОКОШОПОДОБНИ	GALLIFORMES
Сем. Фазанови	Phasianidae
Планински кеклик	Alectoris graeca graeca
Тракийски кеклик	Alectoris chukar
Пъдпъдък	Coturnix coturnix
Яребица	Perdix perdix
Колхидски фазан	Phasianus colchicus
Глухар	Tetrao urogallus
РАЗРЕД ЖЕРАВОПОДОБНИ	GRUIFORMES
Лиска	Fulica atra
РАЗРЕД ДЪЖДОСВИРЦО-	CHARADRIIFORMES

Карагъоз	<i>Alosa pontica</i>
Малка дунавска скумрия	<i>Alosa caspia nordmani</i>
Резовски карагъоз	<i>Alosa caspia bulgarica</i>
Блеч	<i>Alosa maeotica</i>
Средиземноморска финта	<i>Alosa fallax</i>

РАЗРЕД SALMONIFORMES
ПЪСТЪРВОПОДОБНИ

Сем. Пъстървови	Salmonidae
Дунавска пъстърва	<i>Hucho hucho</i>

РАЗРЕД CYPRINIFORMES
ШАРАНОПОДОБНИ

Сем. Шаранови	Cyprinidae
Бяла мряна	<i>Barbus barbus</i>
Маришка мряна	<i>Barbus cyclolepis</i>
Черна (балканска) мряна	<i>Barbus meridionalis petenyi</i>

РАЗРЕД PERCIFORMES
КОСТУРОПОДОБНИ

Сем. Костурови	Percidae
Ивичест бибан	<i>Gymnocephalus schraetser</i>
Голяма/обикновена вретенарка	<i>Zingel zingel</i>

2. БЕЗГРЪБНАЧНИ 2. INVERTEBRATES

МЕКОТЕЛИ MOLLUSKA

КЛАС ОХЛЮВИ GASTROPODA

Сем. Хелициди	Helicidae
Градински охлюв	<i>Helix pomatia</i>
Лозов охлюв	<i>Helix lucorum</i>

КЛАС ПРЕШЛЕНЕСТИ ANNELIDA
ЧЕРВЕИ

Сем. Пиявици	Hirudinidae
Медицинска пиявица	<i>Hirudo medicinalis</i>

ЧЛЕНЕСТОНОГИ ARTHROPODA

КЛАС РАКООБРАЗНИ KRUTACEA

Сем. Сладководни раци	Astacidae
Речен рак	<i>Astacus astacus</i>
Езерен рак	<i>Astacus leptodactylos</i>

3. РАСТЕНИЯ 3. PLANTS

ОТДЕЛ ПАПРАТОВИДНИ POLYPODIOPHYTA

Сем. Аспидеви	Aspidiaceae
Дриоптерис	Dryopteris sp. div.
Многоредник	Polystichum sp. div.
<hr/>	
ОТДЕЛ	MAGNOLIOPHYTA
ПОКРИТОСЕМЕННИ	
<hr/>	
Сем. Кокичеви	Amaryllidaceae
Блатно кокиче	Leucorum aestivum
Сем. Сенникоцветни	Apiaceae
Урока	Bupleurum sp. div.*
Пронизанолистен трибел	Smyrniolum perfoliatum
Сем. Сложноцветни	Asteraceae
Челядник	Echinops sp. div.*
Смил	Helichrysum arenarium
Сем. Карамфилови	Caryophyllaceae
Сбита мишорка	Gypsophylla glomerata
Метличеста мишорка	Gypsophylla paniculata
Сем. Перуникови	Iridaceae
Минзухар	Crocus sp. div.*
Петльово перо, гладиол	Gladiolus sp. div.*
Сем. Кремови	Liliaceae
Зайча сянка	Asparagus sp. div.*
Бял бърдун	Asphodelus albus
Самодивско цвете	Erythronium dens-canis
Петров кръст	Lilium martagon
Момкова сълза	Polygonatum officinale
Бодлив залист, див чемшир	Ruscus aculeatus
Подезичен залист	Ruscus hypoglossum
Обикновен синчец	Scilla bifolia
Сем. Салепови	Orchidaceae
Дактилориза	Dactylorhiza sp. div.*
Салеп	Orchis sp. div.*
Сем. Божурови	Paeoniaceae
Червен божур	Paeonia peregrina
Сем. Саркофаеви	Plumbaginaceae
Змийска трева	Goniolimon sp. div.*
Гърлица	Limonium sp. div.*
Сем. Житни	Poaceae
Коило	Stipa sp. div.*
Сем. Игликови	Primulaceae
Есенно ботурче	Cyclamen neapolitanum
Лечебна иглика	Primula veris
Обикновена иглика	Primula vulgaris
Сем. Лютикови	Ranunculaceae
Котенце	Pulsatilla sp. div.*
Сем. Върбови	Salicaceae
Ива, козя върба	Salix caprea
<hr/>	

Приложение № 5 към чл. 44, ал. 1
(Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

Забранени уреди, методи и средства, вкл. моторни превозни средства,

за улавяне и убиване

Бозайници:

- Живи животни, вкл. слепи или осакатени, които се използват като примамки;
- Звукозаписи;
- Електрически и електронни уреди, способни да убиват или зашеметяват;
- Изкуствени източници на светлина;
- Огледала и други заслепяващи предмети;
- Приспособления за осветяване на целите;
- Приспособления за прицел за нощна стрелба, съдържащи електронен преобразувател или увеличител на образа;
- Експлозиви;
- Мрежи, които според принципа или условията на тяхното използване са неизбирателни;
- Капани, които според принципа или условията на тяхното използване са неизбирателни;
- Арбалети;
- Отрови и примамки с отрова или упойващи средства;
- Обгазяване или опушване;
 - Полуавтоматични или автоматични оръжия, чийто магазин може да побере повече от два патрона;
- Умрели животни или части от тях за стръв в местообитания на мечки;
- Лов с хищни птици.

Птици:

- Примки, примки с лепило (птичи клей), куки, живи птици, които са слепи или осакатени, използвани като примамки;
- Звукозаписи, електрически и електронни уреди, способни да убиват или зашеметяват;
- Изкуствени източници на светлина, огледала и други заслепяващи предмети, приспособления за осветяване на целите, приспособления за прицел за нощна стрелба, съдържащи електронен преобразувател или увеличител на образа;
- Експлозиви;
- Мрежи, капани, примамки с отрова или упойващи средства;
- Полуавтоматични или автоматични оръжия, чийто магазин може да побере повече от два патрона;
- Използването на трайни съоръжения - гюмета за лов на водолюбивы птици;
- Лов с хищни птици;
- Моторни лодки, движещи се със скорост над 5 км/ч, а в Черно море - над 18 км/ч.

Риби:

- Отрова;
- Експлозиви;
- Електрически ток и други, зашеметяващи рибата уреди и средства;
- Улов с кърмаци;
- Тралиращи и драгиращи средства.

Транспортни средства:

- Самолети;
- Движещи се наземни моторни превозни средства;

ПТИЦИ AVES

РАЗРЕД ANSERIFORMES

ГЪСКОПОДОБНИ

Сем. Патици	Anatidae
Зеленоглава патица	Anas platyrhynchos
Шилоопашата патица	Anas acuta
Клопач	Anas clypeata
Зимно бърне	Anas crecca
Фиш	Anas penelope
Голяма белочела гъска	Anser albifrons
Качулата потапница	Aythya fuligula

РАЗРЕД GALLIFORMES

КОКОШОПОДОБНИ

Сем. Фазанови	Phasianidae
Тракийски кеклик	Alectoris chukar
Яребица	Perdix perdix
Колхидски фазан	Phasianus colchicus
Глухар	Tetrao urogallus

РАЗРЕД GRUIFORMES

ЖЕРАВОПОДОБНИ

Лиска	Fulica atra
-------	-------------

РАЗРЕД ДЪЖДОСВИРЦО- ПОДОБНИ CHARADRIIFORMES

Сем. Бекаси	Scolopacidae
Средна бекасица	Gallinago gallinago
Горски бекас	Scolopax rusticola

РАЗРЕД COLUMBIFORMES

ГЪЛЪБОПОДОБНИ

Сем. Гълъби	Columbidae
Гривяк	Columba palumbus
Домашен гълъб	Columba livia forma domestica

КОНВЕНЦИЯ ПО
МЕЖДУНАРОДНА ТЪРГОВИЯ
СЪС ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ ОТ
ДИВАТА ФАУНА И ФЛОРА

☐ ЕКСПОРТ	РАЗРЕШИТЕЛНО / СЕРТИФИКАТ №
☐ РЕ-ЕКСПОРТ	
☐ ВНОС	
☐ ДРУГИ	
Оригинал	
2. Валиден до:	

3. Вносител (име, адрес)		4. Износител (име и адрес, страна)					
3а. Страна вносител		_____					
5. Специални условия <small>За живи животни това разрешително или сертификат е валидно само ако са спазени условията на ръководството за транспорт на живи животни или в случай на авиотранспорт по регулацията на IATA за живи животни</small>		6. Име, адрес, национален герб и страна на органа на Управление					
5а. Цел на операцията		 <p style="text-align: center;">РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ</p> <p style="text-align: center;">София 1000, ул. "Уйлям Гладстон" №67</p>					
5б. Осигурителна марка №							
7./8. Научно име (род и вид) обикновено име на животното или растението		9. Описание на екземпляра включително идентификационен знак или номер (възраст/пол ако е животно)		10. Проложение № и източник	11. Количество (вкл. единици)	11а. Общо експортирани/ квота	
7./8.		9.		10.	11.	11а.	
A		B		C		D	
12. Страна на произход ★ Разрешително № Дата		12а. Страна на последния ре-експорт Сертификат № Дата		12б. № на операцията ★ ★ или дата на придобиване ★ ★ ★			
7./8.		9.		10.	11.	11а.	
12. Страна на произход ★ Разрешително № Дата		12а. Страна на последния ре-експорт Сертификат № Дата		12б. № на операцията ★ ★ или дата на придобиване ★ ★ ★			
7./8.		9.		10.	11.	11а.	
12. Страна на произход ★ Разрешително № Дата		12а. Страна на последния ре-експорт Сертификат № Дата		12б. № на операцията ★ ★ или дата на придобиване ★ ★ ★			
7./8.		9.		10.	11.	11а.	
12. Страна на произход ★ Разрешително № Дата		12а. Страна на последния ре-експорт Сертификат № Дата		12б. № на операцията ★ ★ или дата на придобиване ★ ★ ★			
★ Страната в която екземплярът е хванат от природата, размножен на затворено или изкуствено развъден (само в случай на ре-експорт) ★ ★ Само за екземпляри от Приложение 1 от видове размножени на затворено или изкуствено за търговски цели ★ ★ ★ За екземпляри добити преди конвенцията							
13. Това разрешително е издадено от:							
_____		_____		_____			
Място		Дата		Осигурителна марка, подпис, официален печат			
14. ОДОБРЕН ИЗНОС				15. Товарителница №			
Графа	Количества						
А							
Б							
С							
Д							
_____		_____		_____		_____	
Място на износа		Дата		Подпис		Официален печат и титла	

Convention on International Trade
in Endangered Species of Wild
Fauna and Flora

Article VII(6)

Republic of Bulgaria
Ministry of Environment and Water

SCIENTIFIC MATERIAL/МАТЕРИАЛ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

1. Contents/Съдържание:

2. From (full name and address)/От (пълното име и адрес):

3. Registration No/
Регистрационен No:

--	--	--	--	--

4. To (full name and address)/До (пълното име и адрес):

5. Registration No/
Регистрационен No:

--	--	--	--	--

Label No/Емукем No:

*This part to be returned to the management authority immediately after use
След ползване тази част да се върне незабавно на отговорното ведомство*

Registration No of sender/
Регистрационен No на изпращача:

--	--	--	--	--

Registration No of recipient/
Регистрационен No на получателя:

--	--	--	--	--

Contents/Съдържание:

Label No/Емукем No: